

*Приложение № 1 към
Протокол от
заседание на Съвета
на директорите от
08.09.2021 г.*

"ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ" АД

ПРАВИЛНИК

**ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ДЕЙНОСТТА НА УНИВЕРСАЛЕН
ПЕНСИОНЕН ФОНД
"ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ"**

София, 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

II. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Предмет
- Наименование на универсалния пенсионен фонд
- Учредяване и регистриране
- Управление и представителство
- Седалище и адрес на управление
- Гаранции за изпълнението на задълженията

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В УНИВЕРСАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

- Условия за осигуряване
- Индивидуално заявление за участие
- Индивидуално заявление за възобновяване на осигуряването
- Осигурителни посредници
- Възникване на осигурителното правоотношение
- Документ за участие в универсалния пенсионен фонд
- Прекратяване на осигуряването
- Осигурителни вноски
- Лихви върху сумите от осигурителни вноски
- Данъчни облекчения

ГЛАВА ТРЕТА

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

- Условия и ред за сключване на осигурителен договор
- Съдържание на осигурителния договор
- Изменения и допълнения на осигурителния договор
- Прекратяване на осигурителния договор

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

- Общи изисквания
- Откриване и закриване
- Съдържание на индивидуалната партида
- Водене на индивидуалните партиди
- Изчисляване и обявяване стойността на един дял
- Извлечение от индивидуалната партида

ГЛАВА ПЕТА

ТАКСИ И УДРЪЖКИ

Такси и удъръжки при управлението на средствата на универсалния пенсионен фонд

ГЛАВА ШЕСТА

ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. НА ФОНДА

- Обща рамка на инвестиционната дейност и политика на Фонда
- Инвестиционни цели на Фонда

Оценка на активите и пасивите
Оповестяване на информация

ГЛАВА СЕДМА

МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

Определяне на минималната доходност
Гарантиране на минималната доходност
Резерв на универсалния пенсионен фонд
Използване на средствата от резерва на универсалния пенсионен фонд
Резерв на Дружеството
Използване на средства от резерва на Дружеството
Стойност на един дял на универсалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

ГЛАВА ОСМА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ ЗА СТАРОСТ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

Условия за придобиване право на допълнителна пожизнена пенсия за старост
Ред за отпускане на пенсията
Пенсионен договор
Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор
Срокове за отпускане и за изплащане на пенсията
Размер на допълнителната пожизнена пенсия
Пенсионен резерв
Преизчисляване на допълнителната пожизнена пенсия за старост. Спиране и възстановяване изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост
Прекратяване на допълнителната пожизнена пенсия за старост
Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида
Договор за разсрочено изплащане
Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

ГЛАВА ДЕВЕТА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРОМЯНА НА УЧАСТИЕТО И ОСИГУРЯВАНЕТО НА ОСИГУРЕНОТО ЛИЦЕ И ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА

Условия и срокове за промяна на участието
Условия за промяна на осигуряването Ред за промяна на участието и прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида

ГЛАВА ДЕСЕТА

ПОПЕЧИТЕЛСКИ СЪВЕТ

Състав и мандат
Устройство, дейност и функции на Попечителския съвет
Права и задължения на Попечителския съвет

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДРУЖЕСТВОТО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Права и задължения на Дружеството
Права и задължения на осигурените лица
Права на осигурените лица и пенсионерите при преобразуване и прекратяване на Дружеството и на универсалния пенсионен фонд

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Изменения и допълнения на Правилника
Преходни и заключителни разпоредби

ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

1. **"Дружество"** - ще се използва по-нататък за "Пенсионноосигурителен институт" АД.
2. **"Правилник"** - навсякъде в текста ще се разбира настоящият Правилник за организацията и дейността на Универсален пенсионен фонд "Пенсионноосигурителен институт".
3. **"Фонд"** - ще се използва за управлението от Дружеството Универсален пенсионен фонд „Пенсионноосигурителен институт“.
4. **"Заместник - председател на КФН"** - заместник - председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор" на КФН.
5. **"Пенсионна схема"** е конкретен финансов механизъм за определяне на пенсионни задължения и плащания, изчислени чрез статистически (актюерски) методи.
6. **"Технически лихвен процент"** е лихвата, която се прилага при изчисляване размера на пенсиите
7. **"Актюерски разчети"** са съвкупност от статистически методи и правила, които се прилагат за определяне на очаквания приход от бъдещи вноски и инвестиции, както и за определяне на дължимите суми за изплащане на бъдещите пенсии от Дружеството.
8. **"Биометрични таблици"** са статистически таблици, с информация за смъртност и предстояща продължителност на живота
9. **"Осигурител"** е всяко физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за други физически лица, които се осигуряват в Универсален пенсионен фонд "Пенсионноосигурителен институт".
10. **"Осигурено лице"** е физическо лице, на чието име и в чиято индивидуална партида са внасяни или се внасят осигурителни вноски за допълнителна пенсия за старост в УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ при условия и по ред, определени в КСО, настоящия Правилник и сключения осигурителния договор, Осигурени лица са и лицата, за които са внасяни осигурителни вноски и които получават еднократно или разсрочено плащане от УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ или от фонда за разсрочени плащания, управляван от „Пенсионноосигурителен институт“ АД.
11. **"Осигурителен договор"** е договор, сключен между „Пенсионноосигурителен институт“ АД и физическо лице, родено след 31.12.1959 г., което се осигурява за пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на КСО, подало е заявление за участие или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида в Универсален пенсионен фонд "Пенсионноосигурителен институт", възобновило е осигуряването си в Универсален пенсионен фонд "Пенсионноосигурителен институт" или е служебно разпределено.
12. **"Наследник"** е физическо лице, което има право при смърт на осигуреното лице да получи средствата по неговата индивидуална партида или част от тях, под формата на еднократно или разсрочено изплащане.
- 13 **"Пенсионер"** е физическо лице, което получава лична допълнителна пенсия от фонда

за изплащане на пожизнени пенсии, . управляван от „Пенсионноосигурителен институт“ АД.

14 Допълнителната пожизнена пенсия за старост представлява месечно плащане на предвидена в пенсионния договор, сключен между „Пенсионноосигурителен институт“ АД и пенсионер, сума, дължима на пенсионера от определена в договора дата до неговата смърт, чийто размер не може да бъде по-малък от 15 на сто от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 към датата на определянето му.

15. Покрити рискове при изплащането на допълнителна пожизнена пенсия за старост са:
15.1. риск пенсионери да преживеят по-дълго от очакваната продължителност на живота;
15.2. риск от смъртта на пенсионери, посредством изплащане на дължимите средства на наследниците на починали пенсионери по време на гарантирания период на изплащане на пенсиите по чл.167, ал.4, т.2 от КСО, съответно на разсроченото изплащане на средства при пенсиите по чл.167, ал.4, т.3 от КСО

15.3. инвестиционния риск при отпуснатите пенсии посредством гарантирането на техния размер на база брутните вноски, съответно въз основана средствата по партидата на лицето съобразно чл.169, ал.4 от КСО, и използвания технически лихвен процент.

16. "Осигурителен посредник" е физическо или юридическо лице, което въз основа на сключен писмен договор с Дружеството има право от негово име и за негова сметка да приема индивидуални заявления за участия и да сключва осигурителни договори за допълнително задължително пенсионно осигуряване в Универсалния пенсионен фонд, както и да извършва други дейности по допълнително пенсионно осигуряване, съгласно сключения договор.

17. "Упълномощено лице от осигурителен посредник - юридическо лице" е физическо лице, което има право от името и за сметка на осигурителния посредник - юридическо лице, който го е упълномощил, да извършва дейностите по т. 15.

18. "Банка - попечител" е търговска банка, с която Дружеството е сключило договор за попечителски услуги и в която, в съответствие с изискванията на КСО, се съхраняват всички активи на Универсален пенсионен фонд "Пенсионноосигурителен институт".

19. "Държава-членка" е държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство.

II. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

КСО - Кодекс за социално осигуряване

КФН - Комисия за финансов надзор

НАП - Национална агенция за приходите

НОИ - Национален осигурителен институт

ДОО – Държавно обществено осигуряване

ЗЕДЕУУ -Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги

ЗППЦК - Закон за публичното предлагане на ценни книжа

Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН - НАРЕДБА № 3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, издадена от Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 90 от 10.10.2003 г., в сила от 01.01.2004 г.

Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН - (Доп.09 08.2021 г.) "Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове, на стойността на нетните активи на фондовете, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял, за изчисляване и съпоставяне на

доходността от инвестиционните имоти и за изискванията към воденето на индивидуалните партии и на аналитичните сметки във фонд за разсрочени плащания (Обн. - ДВ, бр. 109 от 16.12.2003 г.; в сила от 01.07.2004 г.; изм. и доп., бр. 34 от 27.04.2004 г.; бр. 57 от 12.07.2005 г.; бр. 32 от 18.04.2006 г.; бр. 86 от 24.10.2006 г.; изм. и доп., бр. 39 от 15.05.2007 г., в сила от 19.05.2007 г.; изм. и доп., бр. 28 от 14.04.2009 г.; изм. и доп., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 19.09.2009 г.; изм., бр. 107 от 13.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2018 г., в сила от 19.11.2018 г.; изм., бр. 59 от 2021 г.)

Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН – НАРЕДБА № 12 от 10.12.2003 г. за начина и реда за определяне на минималната доходност при управление на активите на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, за покриване на разликата до минималната доходност и за формиране и използване на резервите за гарантиране на минималната доходност, издадена от Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 110 от 19.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г.

Наредба № 19 от 08.12. 2004 г. (Доп.09 08.2021 г.)

НАРЕДБА № 19 от 08.12.2004 г. за пенсионните резерви и резервите за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии (Загл. изм. - ДВ, бр. 60 от 2021 г.) Обн. - ДВ, бр. 110 от 17.12.2004 г.; в сила от 30.12.2004 г.; изм., бр. 18 от 27.02.2018 г., в сила 27.02.2018 г.; изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2021 г. Приета с Решение № 30-Н от 08.12.2004 г. на Комисията за финансов надзор

Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на КФН - НАРЕДБА № 29 от 12.07.2006 г. на КФН за минималното ниво на кредитните рейтинги на банките и за определяне на държавите, международните финансови организации, пазарите и индексите на тези пазари съгласно чл. 176, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване (Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2018 г., в сила от 19.11.2018 г.)

Наредба за попечителските съвети - НАРЕДБА за попечителските съвети на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за консултативните съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, приета с ПМС № 29 на МС от 18.02.2005 г., обн., ДВ, бр. 19 от 1.03.2005 г., в сила от 1.03.2005 г.

Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН - НАРЕДБА № 33 от 19.09.2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд, (загл.изм.- ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 15.08.2016 г.)

Наредба № 34 от 04.10.2006 г. на КФН - НАРЕДБА № 34 от 4.10.2006 г. за условията за сключване на сделки за намаляване на инвестиционния риск, свързан с активите на фонд за допълнително пенсионно осигуряване и за изискванията и ограниченията към тези сделки, приета с Решение № 66-Н от 4.10.2006 г. на Комисията за финансов надзор, обн., ДВ, бр. 86 от 24.10.2006 г.

Наредба за прехвърляне на пенсионни права - НАРЕДБА за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, приета с ПМС № 262 от 22.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 82 от 26.10.2012 г.

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) Този Правилник урежда организацията и дейността по допълнителното задължително пенсионно осигуряване в Универсален пенсионен фонд "Пенсионноосигурителен институт", наричан по-нататък за краткост Фонда или универсалния пенсионен фонд.

(2) Организацията и дейността на универсалния пенсионен фонд се извършват в съответствие с разпоредбите на КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане, този Правилник и другите вътрешни актове, приети от дружеството съгласно изискванията на Кодекса и актовете по неговото прилагане.

Наименование на универсалния пенсионен фонд

Чл. 2. (1) Наименованието на универсалния пенсионен фонд е "Универсален пенсионен фонд „Пенсионноосигурителен институт" или съкратено УПФ „Пенсионноосигурителен институт".

(2) Наименованието на универсалния пенсионен фонд може да се изписва на кирилица и на латиница.

Учредяване и регистриране

Чл. 3. (1) Универсалният пенсионен фонд е учреден с решение на Общото събрание на акционерите на Дружеството, протокол от 14.05.2008 г. Фондът възниква като самостоятелно юридическо лице от деня на вписването му в регистъра на съда.

(2) Дружеството е вписано в търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията на 24.04.2008 г. с единен идентификационен код 200098313, с лицензия за извършване на дейност по допълнителното пенсионно осигуряване № 03-ПОД, издадена от КФН на 28.02.2008 г.

(3) Универсалният пенсионен фонд „Пенсионноосигурителен институт" е вписан в СГС на 16.09.2008 г., ф.д. № 638/2008, с единен идентификационен код по Булстат 175554107.

Управление и представителство

Чл. 4. Универсалният пенсионен фонд се управлява и се представлява при взаимоотношенията си с трети лица от управителния орган на Дружеството.

Седалище и адрес на управление

Чл. 5. Седалището на Дружеството и на универсалния пенсионен фонд е град София, р-н Овча Купел. Адресът на управление е Република България, област София, Столична община, гр. София, п.к. 1618, бул. Цар Борис III №136 В.

Гаранции за изпълнението на задълженията

Чл. 6. (1) (изм. 08.09.2021 г.) Изпълнението на задълженията към осигурените лица и техните наследници в универсалния пенсионен фонд е гарантирано с активите на Дружеството.

(2) Дружеството отговаря имуществено пред осигурените лица и техните наследници за загуби, настъпили в резултат на недобросъвестно изпълнение на своите задължения по отношение управлението и представляването на универсалния пенсионен фонд.

(3) Универсалният пенсионен фонд не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Дружеството, както и за загуби от дейността на Дружеството.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В УНИВЕРСАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

Условия за осигуряване

Чл. 7. (1) (изм. 08.09.2021 г.) В универсалния пенсионен фонд задължително се осигуряват лицата, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване с изключение на лицата, осигуряващи се по реда на чл. 4 б от КСО, служителите в Държавна агенция "Разузнаване", Служба "Военно разузнаване" на Министерството на отбраната и Държавна агенция "Национална сигурност".

(2) Осигурените в универсален пенсионен фонд лица имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69", с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд, ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и навършват изискуемата за тях възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО:

1. от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2025 г. - не по-късно от една година преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
2. от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2030 г. - не по-късно от две години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
3. от 1 януари 2031 г. до 31 декември 2035 г. - не по-късно от три години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
4. от 1 януари 2036 г. до 31 декември 2037 г. - не по-късно от 4 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
5. след 1 януари 2038 г. - не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО.

(3) Лицата по чл. 4б, ал. 1 от КСО, които са избрали да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69", може да изберат да възобновят осигуряването си в универсален пенсионен фонд, ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и навършват изискуемата за тях възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО:

1. от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2025 г. - не по-късно от една година преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
2. от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2030 г. - не по-късно от две години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
3. от 1 януари 2031 г. до 31 декември 2035 г. - не по-късно от три години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
4. от 1 януари 2036 г. до 31 декември 2037 г. - не по-късно от 4 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
5. след 1 януари 2038 г. - не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО.

(4) Осигурените лица участват в универсалния пенсионен фонд чрез индивидуално заявление до Дружеството, подадено в срок до три месеца от първоначалното възникване на задължение за осигуряване.

(5) Редът за подаване на заявлението и изискванията към формата и съдържанието му се определят с наредба 33 на Комисията за финансов надзор за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за

възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд

(6) За лицата, които не са избрали универсален пенсионен фонд по реда на ал. 4, се извършва служебно разпределение по регистрираните универсални фондове по начин и по ред, определени от НАП и от КФН.

(7) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се извършва в съответствие с разпоредбите на КСО, на подзаконовите актове за неговото прилагане, този Правилник и с условията на осигурителния договор.

(8) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се осъществява чрез пенсионни схеми на капиталово покритиев принцип на базата на дефинирани вноски.

Индивидуално заявление за участие

Чл. 8. (1) Участието в универсалния пенсионен фонд е персонално и се извършва чрез индивидуално заявление за участие, подадено до Дружеството от лице, за което първоначално е възникнало задължението за осигуряване, и не е осигурено в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(2) Индивидуалното заявление по ал. 1 се подава до Дружеството в срок до 3 месеца от датата на възникване на първоначалното задължение за осигуряване като:

1. заявлението за участие се подава от лицето в офис на Дружеството, чрез осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕУУ. Дружеството оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението, и му предоставя актуална писмена информация по образец, съгласно Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН;

2. заявлението за участие се подава чрез осигурителен посредник, който задължително представя на лицето документ по чл. 9, ал. 7 от Правилника, който го легитимира при упражняване на дейността по приемане на заявления за участие и сключване на осигурителни договори от името и за сметка на Дружеството.

(3) Лицето, което приема заявлението за участие, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за дружеството данни. Дружеството регистрира и съхранява постъпилите при него индивидуални заявления за участие и документите за служебно разпределените лица.

(4) Формулярът на заявлението по ал. 1 и ал. 2, наричано по-нататък "заявление за участие", се отпечатва от Дружеството на бяла трислойна химизирана хартия формат А4 с черно мастило, като в долния ляв ъгъл се поставя поредният номер на екземпляра. На гърба на последния трети екземпляр се отпечатват указания за попълване съгласно приложение № 1 на НАРЕДБА № 33 на КФН от 19.09.2006 г.

(5) Когато заявлението за участие се подава на хартиен носител, подписът на лицето върху първия екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Когато заявлението за участие се съставя като електронен документ с квалифициран електронен подпис, се спазват изискванията по ЗЕДЕУУ.

(6) Дружеството не приема и връща заявление за участие на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени данни и/или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки не може да бъде идентифицирано лицето, подало заявлението, или не могат да бъдат вписани в регистъра данните по чл. 6, ал. 4 от Наредба № 33 на КФН от 19.09.2006 г. Във всеки отделен случай Дружеството уведомява лицето за конкретната причина, поради която заявлението му за участие не е прието.

(7) Когато заявлението за участие е подадено на хартиен носител, служителят на дружеството удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник - с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало. Първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество, а третият се изпраща до 20-о число на текущия

месец на НАП.

(8) Когато заявлението за участие е подадено като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето на посочената в електронния му подпис електронна поща незабавно след получаване на заявлението в дружеството, съответно - на първия работен ден след тази дата при подаването му в извънработно време или в неработен ден, а на НАП се изпраща до 20-о число на текущия месец.

(9) След получаването от НАП по реда и в сроковете на Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН на информация за невалидните заявления за участие и за тези с констатирани грешки, Дружеството уведомява с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник - писмено срещу подпис, в седемдневен срок от получаването на заявленията от НАП лицата, чиито заявления са невалидни; с върнати заявления, поради констатирани грешки и им разяснява начина за отстраняване на грешките.

(10) Осигурените лица са длъжни да уведомяват Дружеството за всяка промяна в личните данни, записани в подаденото от тях заявление за участие, като прилагат и копия от документите, удостоверяващи съответните обстоятелства.

(11) Дружеството съхранява заявленията за участие, заявленията за възобновяване на осигуряването и свързаните с тях документи за срок не по-кратък от 50 години, считано от прекратяването на съответното осигурително правоотношение, а в случаите, когато не е възникнало осигурително правоотношение със съответното лице – 2 години от получаване на заявлението.

Индивидуално заявление за възобновяване на осигуряването

Чл. 9. (1) Лице, което желае да възобнови осигуряването си в универсален пенсионен фонд „Пенсионноосигурителен институт“ при условията на чл. 124а, ал. 1 и 2 от КСО, подава заявление до Дружеството по образец съгласно приложение № 5 на НАРЕДБА № 33 на КФН от 19.09.2006 г.

(2) Формулярите на заявления по ал. 1, наричани по-нататък "заявления за възобновяване на осигуряването", се отпечатват от Дружеството на бяла двуслойна химизирана хартия формат А4 с черно мастило, като в долния им ляв ъгъл се поставя поредният номер на екземпляра. На гърба на втория екземпляр се отпечатват указания за попълване съгласно приложение № 5 на НАРЕДБА № 33 на КФН от 19.09.2006 г.

(3) Когато заявлението за участие се подава на хартиен носител, подписът на лицето върху първия екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Когато заявлението за възобновяване на осигуряването се съставя като електронен документ с квалифициран електронен подпис, се спазват изискванията по ЗЕДЕУУ.

(4) Заявлението за възобновяване на осигуряването се подава от лицето в офис на Дружеството чрез осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕУУ. Дружеството оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението, и му предоставя актуална писмена информация по образец съгласно приложение № 6 на НАРЕДБА № 33 на КФН от 19.09.2006 г., а когато заявлението за възобновяване на осигуряването се подава чрез осигурителен посредник, той задължително представя на лицето документ по чл. 9, ал. 7 от Правилника, който го легитимира при упражняване на дейността му по приемане на заявления за допълнително пенсионно осигуряване и сключване на осигурителни договори от името и за сметка на Дружеството.

(5) Дружеството не приема и връща заявление за възобновяване на осигуряването на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непопълнени данни и/или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки не може да бъде идентифицирано лицето, подало заявлението, или не могат да

бъдат вписани в регистъра данните по чл. 6, ал. 5 от НАРЕДБА № 33 на КФН от 19.09.2006 г. Във всеки отделен случай Дружеството уведомява лицето за конкретната причина, поради която заявлението му за възобновяване на осигуряването не е прието.

(6) Лицето, което приема заявлението за възобновяване на осигуряването, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за дружеството данни. Когато заявлението е подадено:

1. на хартиен носител- служителят на дружеството удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник- с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало, а първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество;

2. като електронен документ- електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето на посочената в електронния му подпис електронна поща незабавно след получаване на заявлението в дружеството, съответно- на първия работен ден след тази дата при подаването му в извънработно време или в неработен ден.

(7) Едновременно с подаване на заявлението за възобновяване на осигуряването лицето подписва и осигурителен договор с Дружеството, Договорът поражда действие от първо число на месеца, следващ месеца на подаване на заявлението за възобновяване на осигуряването, при условие че са изпълнени изискванията на чл. 124а, ал. 1 и 2 от КСО. От този момент започва да тече срокът по чл. 171, ал. 1 от КСО.

(8) Дружеството предоставя на НАП информация за приетите заявления за възобновяване на осигуряването в срока по чл. 11, ал. 2 от Наредба за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" и за обмен на информация.

(9) След проверка на получената от Дружеството по ал. 8 информация, НАП изпраща на Дружеството информацията относно заявленията за възобновяване на осигуряването, които са невалидни, в срока по чл. 11, ал. 3 от Наредбата за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация. Дружеството уведомява лицата с невалидни заявления, като посочва и основанието за това, с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник- писмено срещу подпис в седемдневен срок след получаване на информацията от НАП.

(10) Осигурените лица са длъжни да уведомяват Дружеството за всяка промяна в личните данни, записани в подаденото от тях заявление за възобновяване на осигуряването, като прилагат и копия от документите, удостоверяващи съответните обстоятелства.

(11) Дружеството съхранява заявленията за участие, заявленията за възобновяване на осигуряването и свързаните с тях документи за срок не по-кратък от 50 години, считано от прекратяването на съответното осигурително правоотношение, а в случаите, когато не е възникнало осигурително правоотношение със съответното лице – 2 години от получаване на заявлението.

Осигурителни посредници

Чл. 10. (1) Дружеството може да сключва договори с осигурителни посредници - физически или юридически лица.

(2) Осигурителните посредници - физически лица и лицата, упълномощени от осигурителни посредници - юридически лица, имат право да сключват осигурителни договори и да приемат индивидуални заявления за участие в универсалния пенсионен фонд от името и за сметка на Дружеството, както и да извършват други дейности по допълнително пенсионно осигуряване, съгласно сключения с Дружеството писмен договор.

(3) При осъществяване на дейността си осигурителният посредник - физическо лице, и лицето, упълномощено от осигурителен посредник - юридическо лице, трябва да:

1. се легитимира с документа по ал. 7 и да предостави на съответното лице данни за

контакт;

2. спазва принципа за свобода на избор на фонд;

3. оказва съдействие на лицето, подаващо заявление за допълнително пенсионно осигуряване или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на средства от един в друг фонд за допълнително пенсионно осигуряване, и да следи да не се допусне увреждане на интересите му;

4. разяснява на лицата добросъвестно и с дължимата грижа правата и задълженията им по осигурителните договори, да им предоставя вярна и точна информация за Дружеството и Фонда и да не дава обещания или да прави предположения относно бъдещата доходност от инвестиране на средствата на Фонда;

5. опазва личните данни на осигурените лица, като не използва получената информация за цели, които не са свързани с упражняване на правата и изпълнение на задълженията по договора за осигурително посредничество;

6. опазва търговската тайна и търговския престиж на Дружеството, и да не предоставя неверни, непълни или подвеждащи сведения за други пенсионноосигурителни дружества.

(4) Работодател не може да бъде осигурителен посредник на Дружеството по отношение на своите работници и служители.

(5) Осигурителен посредник, както и лицата, упълномощени от осигурителни посредници - юридически лица, не могат да работят за повече от едно пенсионноосигурително дружество.

(6) Дружеството уведомява КФН в 7 - дневен срок за сключването или прекратяването на всеки договор с осигурителен посредник, както и за упълномощаването или оттеглянето на упълномощаването на физически лица от осигурителен посредник – юридическо лице.

(7) Дружеството снабдява всеки осигурителен посредник, съответно лицата, упълномощени от осигурителни посредници - юридически лица, с документ, който ги легитимира при упражняване на дейността им. Образецът на документа се утвърждава от заместник - председателя на КФН.

Възникване на осигурителното правоотношение

Чл. 11. (1) Осигурителното правоотношение с Дружеството възниква:

1. от датата на сключването на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение на лицето в универсалния пенсионен фонд

2. от първо число на месеца, следващ месеца на избора на възобновяване на осигуряването в универсалния пенсионен фонд в случаите по чл. 124а от КСО.

3. от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в случай на промяна на участието и прехвърляне във Фонда на средствата от друг универсален пенсионен фонд.

(2) Служебното разпределение на лицата в универсалния пенсионен фонд по ал. 1, т. 1, се извършва по начин и ред, определени от КФН и НАП.

Документ за участие в универсалния пенсионен фонд

Чл. 12. (1) Дружеството издава на осигуреното лице документ, с който удостоверява участието му в универсалния пенсионен фонд.

(2) Образецът на документа по ал. 1 се утвърждава от Съвета на директорите на Дружеството.

(3) Всяко осигурено в универсалния пенсионен фонд лице има индивидуален осигурителен номер и индивидуална партида.

Прекратяване на осигуряването

Чл. 13. (1) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се прекратява при всеки един от следните случаи:

1. при смърт на осигуреното лице;
2. при сключване на пенсионен договор;
3. при еднократно или разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партия в случаите по чл. 167а от КСО.
4. когато осигуреното лице е сключило договор с друго пенсионноосигурително дружество за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партия от универсалния пенсионен фонд;
5. (изм. 08.09.2021 г.) когато осигуреното лице промени осигуряването си от универсалния пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване;
6. когато осигурено лице в универсалния пенсионен фонд постъпи на работа като служител на институция или орган на Европейския съюз и прехвърли в пенсионните схеми на Съюза по свой избор средствата по своята индивидуална партия в универсалния пенсионен фонд;
7. когато осигурено лице в универсалния пенсионен фонд прехвърли пенсионни права към пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка съгласно разпоредбите на чл. 343а - 343д от КСО.

(2) Конкретната дата на прекратяване на осигуряването за всеки един от случаите по ал. 1, се определя както следва:

1. по ал. 1, т. 1 - датата на смъртта;
2. по ал. 1, т. 2 - от датата на сключване на пенсионния договор;
3. по ал. 1, т. 3 - от датата на еднократното изплащане или от датата на сключване на договора за разсрочено изплащане;
4. по ал. 1, т. 4 - от датата на прекратяване на осигурителното правоотношение с Дружеството, която е в деня на прехвърляне на средствата в новоизбрания универсален пенсионен фонд, управляван от другото пенсионноосигурително дружество
5. по ал. 1, т. 5 - от първо число на месеца, следващ месеца на избора за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на ДОО, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на ДОО;
6. по ал.1, т. 6 и т. 7 - от датата на прехвърляне на средствата в пенсионните схеми на Европейския съюз или към пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

Осигурителни вноски

Чл. 14. (1) Осигуряването в универсалния пенсионен фонд се извършва с парични месечни осигурителни вноски в размер, определен в КСО.

(2) Осигурителните вноски по ал. 1 се внасят върху доходите, за които се дължат осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, с изключение на случаите по чл. 9, ал. 6 и ал. 7 на КСО, разпределени между осигурителите и осигурените лица в съотношение 2,2 на сто за сметка на осигуреното лице и 2,8 на сто за сметка на осигурителя. Самоосигуряващите се лица и лицата по чл. 4а, ал. 1 от КСО се осигуряват в универсалния пенсионен фонд изцяло за своя сметка

(3) Осигурителните вноски се превеждат от осигурителите в специализирана сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП, която в срок до 30 дни от датата на постъпването им ги превежда по сметка на универсалния пенсионен фонд, посочена от Дружеството.

(4) (Изм.16.06.2021 г.) Дружеството носи отговорност пред осигурените лица само за размера реално преведените от НАП и постъпили в сметката на Фонда брутни

осигурителни вноски.

Лихви върху сумите от осигурителни вноски

Чл. 15. (1) Лихвите, преведени от НАП върху сумите от осигурителни вноски се разпределят по индивидуалните партии на осигурените лица, както следва:

1. лихвата от банкови депозити на средствата от осигурителни вноски, които поради липса, недостатъчна или погрешна информация в Персоналния регистър за осигурените лица, не са преведени от НАП в законоустановения срок - пропорционално на преведените за осигуреното лице вноски през периода, за който се отнася лихвата;

2. лихвата по актове за начет, съставени от контролните органи на НАП за невнесени вноски за универсалния пенсионен фонд в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация за лицата, за които се отнася;

3. лихвата за неоснователно забавяне на преводите от НАП на сумите от осигурителни вноски в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация за лицата, за които се отнася.

(2) Разпределените по индивидуалната партида суми от лихви по ал. 1 се отразяват като постъпление, с което се увеличава броя на дяловете по партидата.

Данъчни облекчения

Чл. 16. (1) Приходите на универсалния пенсионен фонд не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(2) Приходите от инвестиране на активите на универсалния пенсионен фонд, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(3) Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Вноските на работодателите за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсалния пенсионен фонд се признават за разход за дейността по Закона за корпоративното подоходно облагане.

(5) Личните вноски в универсалния пенсионен фонд, които са за сметка на физически лица се приспадат от дохода им преди данъчно облагане по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(6) Сумите, получени от универсалния пенсионен фонд не подлежат на облагане по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

ГЛАВА ТРЕТА ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

Условия и ред за сключване на осигурителен договор

Чл. 17. (1) Осигурителен договор се сключва между Дружеството и лице, което е:

1. подало индивидуално заявление за участие в универсалния пенсионен фонд;

2. служебно разпределено;

3. подало заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, в Универсален пенсионен фонд „Пенсионноосигурителен институт“

4. подало заявление за възобновяване на осигуряването си в универсалния пенсионен фонд от фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване.

(2) Сключването на осигурителния договор се извършва едновременно с подаването на индивидуалното заявление за участие, съответно заявление за възобновяване на осигуряването или заявление до Дружеството за промяна на участие и прехвърляне на средствата в управлението от него универсален пенсионен фонд.

(3) Осигурителен договор с лица, които са служебно разпределени, се сключва при изявено желание от тяхна страна.

(4) Сключването на осигурителния договор при подаване на заявление до Дружеството за промяна на участие и прехвърляне на средствата в управлението от него универсален пенсионен фонд, се извършва по реда и начина, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета от Правилника.

(5) Изборът на осигуряване, редът и начинът за събиране и разпределение на увеличената осигурителна вноска за лицата по ал. 1, т. 4 се уреждат с наредбата по чл. 179, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(6) Осигурителният договор урежда отношенията между Дружеството и осигуреното лице при и по повод на допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсалния пенсионен фонд.

(7) Осигурителният договор е безсрочен и се сключва в толкова еднообразни екземпляра, колкото са необходими за съответния случай.

Съдържание на осигурителния договор

Чл. 18. Осигурителният договор задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила;
2. наименованието на универсалния пенсионен фонд, данни за съдебната му регистрация и единния идентификационен код по Булстат;
3. наименованието на Дружеството, номера и датата на пенсионната му лицензия, данни за търговската му регистрация и единен идентификационен код;
4. адреса на Дружеството и на универсалния пенсионен фонд;
5. трите имена, ЕГН, или аналогични данни за чуждестранното лице, единен идентификационен код по БУЛСТАТ (за самоосигуряващи се), постоянен и настоящ адрес на осигуреното лице;
6. датата и входящия номер на заявлението за участие, за промяна на участието или за възобновяване на осигуряването, съответно номера и датата на протокола за служебното разпределение;
7. предмета и обхвата на осигуряването;
8. размера на осигурителната вноска, определен в КСО;
9. правата при осигуряване в универсалния пенсионен фонд и условията за тяхното придобиване;
10. правото на промяна на участието и на прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида от универсалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;
11. реда и начина за получаване на информация;
12. вида и размера на таксите и удръжките;
13. правата и задълженията на страните по договора;
14. правата на наследниците на осигуреното лице;
15. условията, реда и начина за изменения, допълнения и прекратяване на договора;
16. дата, на която осигуреното лице е запознато с Правилника или е получило екземпляр от него;
17. имената по документ за самоличност и служебния номер в пенсионноосигурителното дружество на осигурителния посредник, съответно на упълномощеното лице от осигурителен посредник - юридическо лице, в случаите, когато договорът се сключва с посредничеството му.

Изменения и допълнения на осигурителния договор

Чл. 19. (1) Изменения и допълнения на осигурителния договор се правят с допълнително писмено споразумение, подписано от страните.

(2) Предложенията за измененията и допълненията на договора се правят до другата страна най-късно до 30 работни дни преди исканата дата за влизането им в сила.

(3) Промени в действащите нормативни актове, които имат императивен характер се отнасят до въпроси, уредени в осигурителните договори стават част от тях от датата на влизането им в сила, без затова да се правят допълнителни споразумения към подписаните преди това осигурителни договори.

Прекратяване на осигурителния договор

Чл. 20. (1) Осигурителният договор не може да бъде прекратяван едностранно от Дружеството.

(2) Осигурителният договор с Дружеството се прекратява в следните случаи:

1. при прехвърляне на средствата, въз основа на подадено заявление от осигуреното лице за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида и сключен договор, с друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и на Глава девета от Правилника;

2. при прехвърляне на средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в Държавния фонд за гарантиране устойчивост на пенсионната система въз основа на подадено заявление за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване.

3. при смърт на осигуреното лице след представяне на смъртен акт ;

4. при сключване на пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане при придобиване на право на допълнителна пожизнена пенсия

5. при еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което е придобило право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, когато размерът на средствата по индивидуалната партида е по-малък от трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, включително след допълване при необходимост със средства от резерва по чл. 193 а от КСО до brutния размер на преведените от НОИ и НАП осигурителни вноски.“

6. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в пенсионните схеми на Европейския съюз и в пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка съгласно разпоредбите на чл. 343а - 343д от КСО.

(3) Конкретната дата на прекратяване на осигурителния договор по ал. 2 се определя както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 осигурителният договор се прекратява в деня на прехвърляне на средствата в универсалния пенсионен фонд, управляван от другото пенсионноосигурително дружество, по реда, начина и в сроковете, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета от Правилника;

2. в случаите по ал. 2, т. 2 - от първо число на месеца, следващ месеца на подаване на заявление за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване

3. в случаите по ал. 2, т. 3 осигурителният договор се прекратява от датата на

смъртта след представяне на смъртен акт.

4. в случаите по ал. 2, т. 4 осигурителният договор се прекратява от датата на сключване на пенсионния договор или на договора за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида;

5. в случаите по ал. 2, т. 5 осигурителният договор се прекратява от датата на еднократното изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида.

6. в случаите по ал. 2, т. 6 – осигурителният договор се прекратява от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в пенсионните схеми на Европейския съюз или в пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка съгласно разпоредбите на чл. 343а - 343д от КСО.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

Общи изисквания

Чл. 21. (1) Всяко осигурено лице има само една индивидуална партида в универсалния пенсионен фонд.

(2) Индивидуалната партида на всяко осигурено лице се води в левове и дялове, като по нея се записват и натрупват към датата на постъпването им по сметката на фонда:

1. вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и внесените суми от лихви върху тях;

2. средствата, прехвърлени от друг фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване;

3. средствата, преведени от Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система.

(3) Не се допуска преразпределяне на средства и на дялове между индивидуалните партиди.

(4) Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение.

(5) При промяна на осигуряването от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на държавното обществено осигуряване, натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица постъпват в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система.

(6) Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица по ал. 5 се превеждат от универсалния пенсионен фонд по сметка на Националната агенция за приходите в 6-месечен срок от възникване на осигуряването във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване.

(7) При промяна на осигуряването от фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване, в универсален пенсионен фонд, ако за лицето има преведени средства в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система, те се прехвърлят по индивидуалната му партида в универсалния пенсионен фонд.

(8) При отпускане на пенсия по дял първи от КСО на лице, за което са прехвърлени средства по реда на ал. 5, същите се прехвърлят във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване.

(9) Редът и начинът за прехвърлянето на натрупаните средства по ал. ал. 5, 6 и 8 и обменът на информацията (данните) се уреждат с Наредбата за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация.

Откриване и закриване

Чл. 22. (1) Индивидуална партида в универсалния пенсионен фонд се открива към датата на възникване на осигурителното правоотношение по чл. 10, ал. 1 и ал. 2 или след пенсиониране, когато лицето започне или продължава да упражнява трудова дейност и постъпи първата осигурителна вноска.

(2) При промяна на осигуряването от фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" на държавното обществено осигуряване в универсалния пенсионен фонд, на лицето се открива индивидуална партида, по която постъпват преведените средства от Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система.

(3) Индивидуалната партида се закрива при:

1. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Глава девета;

2. промяна на осигуряването от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на ДОО, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на ДОО;

3. прехвърляне на пенсионни права към пенсионните схеми на Европейския съюз или към пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка съгласно разпоредбите на чл. 343а - 343д от КСО;

4. прехвърляне във фонда за разсрочени плащания на натрупаните средства по индивидуалната партида;

5. прехвърляне във фонда за изплащане на пожизнени пенсии на натрупаните средства по индивидуалната партида;

6. липса на наследници и прехвърляне във фонда за изплащане на пожизнени пенсии, а когато такъв фонд не е създаден - в резерва за гарантиране на изплащането на пожизнени пенсии;. 16.06.2021 г.) изчерпване на средствата по индивидуалната партида, поради:

а) еднократното или разсроченото им изплащане на наследниците на осигуреното лице;

б) еднократно изплащане на средствата по индивидуалната партида, когато размерът им е по-малък от трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, включително след допълване при необходимост със средства от резерва по чл. 193 а от КСО до brutния размер на преведените от НОИ и НАП осигурителни вноски;

(4) Конкретната дата, на която се закрива индивидуалната партида по ал. 3 е както следва:

1. в случаите по ал. 3, т. 1 - от датата на превеждането на средствата по индивидуалната партида по сметката на универсалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало;

2. в случаите по ал. 3, т. 2 - на първо число, съответно - на първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаване на заявление за промяна на осигуряването от универсалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на ДОО, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл.69“ на ДОО;

3. в случаите по ал. 3, т. 3 – от датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд в пенсионните схеми на Европейския съюз или в пенсионните схеми на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка;

4. в случаите по ал. 3, т. 4 - от датата на прехвърляне във фонда за разсрочени плащания;

5. в случаите по ал. 3, т. 5 - от датата на прехвърляне във фонда за изплащане на пожизнени пенсии;

6. в случаите по ал. 3, т. 6 - от датата на прехвърляне във фонда за изплащане на пожизнени пенсии, а когато такъв фонд не е създаден - в резерва за гарантиране на

изплащането на пожизнени пенсии;

7. в случаите по ал. 3, т. 7, буква „а“ - от датата на еднократното или последното плащане при разсроченото им изплащане на наследниците на осигуреното лице;

8. в случаите по ал. 3, т. 7, буква „б“ - от датата на еднократно изплащане на осигуреното лице.

(5) Спирането на превеждането на осигурителните вноски не води до закриване на индивидуалната партида на осигурено лице в универсалния пенсионен фонд.

Съдържание на индивидуалната партида

Чл. 23. (1) Индивидуалната партида на осигурено лице в универсалния пенсионен фонд задължително съдържа информация за:

1. личните данни на осигуреното лице - ЕГН, трите имена, постоянен и настоящ адрес;
2. номер и дата на осигурителния договор, съответно номер и дата на протокола за служебно разпределение на лицето;
3. дата и размер на постъпилите осигурителни вноски;
4. дата и размер на прехвърлените средства от и към индивидуалната партида;
5. дата и размер на удържаните такси;
6. брой дялове, съответстващи на всяка вноска, съответно прехвърлени средства и стойност на един дял, при която е определен броят дялове;
7. дата и размер на изплатени средства от индивидуалната партида;
8. брой дялове, съответстващи на изплатените средства, и стойност на един дял, при която е определен броят дялове;
9. размер на средствата от резерва за гарантиране на brutния размер на вноските на пенсионноосигурителното дружество, управляващо универсалния пенсионен фонд, дата на допълване на индивидуалната партида, съответстващ брой дялове и стойност на един дял, при която е определен броят дялове.

(2) В случаите по чл. 127, ал. 6 и 7 от КСО (лицето продължава да упражнява трудова дейност след пенсионирането си и дружеството му е открило нова партида в УПФ) индивидуалната партида съдържа:

1. имената, ЕГН и постоянен адрес на лицето;
2. номер и дата на пенсионния договор, съответно номер и дата на договора за разсрочено изплащане;
3. дата и размер на постъпилите осигурителни вноски;
4. дата и размер на прехвърлените средства от индивидуалната партида към фонд за извършване на плащания;
5. дата и размер на удържаните такси;
6. брой дялове, съответстващи на всяка вноска, съответно прехвърлени средства към фонд за извършване на плащания и стойност на един дял, при която е определен броят дялове;
7. дата и размер на изплатени средства от индивидуалната партида;
8. брой дялове, съответстващи на изплатените средства, и стойност на един дял, при която е определен броят дялове;
9. друга информация.

(3) При отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост, наред с информацията по ал. 1 в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номера и датата на сключения пенсионен договор;
2. номера и датата на разпореждането за отпускане на пенсия;
3. размера на отпуснатата пенсия, датата от която се отпуска пенсията и техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията;
4. (отм. 16.06.2021 г.)

(4) (Изм. 16.06.2021 г.) При еднократно или разсрочено изплащане на осигурено лице или на наследници на осигурено лице, наред с информацията по ал. 1

в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номера и датата на разпореждането за еднократното, съответно за разсроченото плащане;

2. личните данни на лицето, за което се отнася еднократното, съответно разсроченото изплащане - ЕГН, трите имена, постоянен и настоящ адрес;

3. размера на еднократното плащане, съответно размера, периода и броя на плащанията - при разсроченото изплащане;

4. номера и датата на сключения договор за разсрочено изплащане.

(5) По решение на Съвета на директорите в индивидуалните партиди може да се включва и друга информация, извън посочената в ал. 1- 4

Водене на индивидуалните партиди

Чл. 24. (1) Индивидуалната партида се води в левове и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на всички дялове и части от дялове е равна на стойността на нетните активи на Фонда. Удръжките като процент от всяка вноска се извършват преди определяне на дяловете. Доходът от инвестиране на средствата на Фонда се включва при определяне стойността на един дял.

(2) Броят дялове и стойността на един дял се водят по индивидуалната партида с точност до петия знак след десетичната точка.

(3) Записите по индивидуалните партиди на осигурени лица и на пенсионери в универсалния пенсионен фонд се извършват от служителите, определени с писмена заповед на Изпълнителен директор на Дружеството.

1. Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяка постъпила по индивидуалната партида нетна вноска или прехвърлена сума, с изключение на сумата по т. 2, се изчисляват, като нетният размер на вноската или прехвърлената сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им. С така определения брой дялове и части от дялове се увеличава броят на дяловете по индивидуалната партида.

2. Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяка постъпила сума за допълване на индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд до brutния размер на преведените осигурителни вноски, се изчисляват, като размерът на прехвърлените средства от резерва за гарантиране на brutните вноски се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на прехвърлянето.

(4) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяко плащане от индивидуалната партида по банков път или на всяко прехвърляне на средства в друг фонд за допълнително пенсионно осигуряване, съответно във фонд за извършване на плащания, се определя, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на плащането или прехвърлянето. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят дялове по партидата.

(5) (Изм. 16.06.2021 г. - изм. 09.08.2021 г.) При еднократно изплащане на средства от индивидуалната партида в брой, броят на дялове и части от дялове, с които се намалява броят дялове по индивидуалната партида, се определя към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за работния ден, предхождащ деня на издаване на разпореждането.

(6) При разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партида в брой, броят на дялове и части от дялове, с които се намалява броят дялове по индивидуалната партида, се определя:

1. за първото плащане - към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за работния ден, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане;

2. за всяко следващо плащане - към първия работен ден на месеца, през който то е дължимо, като сумата на плащането се раздели на стойността на един дял, валидна за последния ден на предходния месец.

(7) При изплащане на средства по ал. 5 Дружеството подава до банката - попечител на Фонда нареждане за превод на средствата от индивидуалната партия по сметка на осигуреното лице в деня на издаване на разпореждането.

(8) Постъпилите в универсалния пенсионен фонд неперсонифицирани суми от вноски на осигурени лица до момента на тяхната персонификация се отчитат в отделна партия в стойност и в брой дялове, определени, като стойността на постъпилата сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването.

(9) След персонифициране, средствата по ал. 9 се разпределят по индивидуалните партии на лицата, за които се отнасят, като:

1. дължимите такси по чл. 26, ал. 1, т. 1 се удържат в деня на разпределянето на средствата по съответните индивидуални партии, като броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват се определят като сумата от дължимите такси се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването на средствата в партията по ал. 9. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете в универсалния пенсионен фонд, в деня на начисляването на таксите по сметката на Дружеството;

2. по съответните индивидуални партии се записва нетният размер на средствата и броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват, който се изчислява, като нетният размер на постъпилите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им в партията по ал. 9.

Изчисляване и обявяване стойността на един дял

Чл. 25. (1) Стойността на един дял се изчислява за всеки работен ден и е валидна само за този ден.

(2) Стойността на един дял по ал. 1 се изчислява, като стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд към края на предходния работен ден се раздели на общия брой на дяловете на Фонда към края на същия ден.

(3) Стойността на един дял се определя с точност до петия знак след десетичната точка.

(4) Общият брой на дяловете на универсалния пенсионен фонд е равен на сумата от дяловете, записани по индивидуалните партии, по партията на резерва по чл. 38, ал. 1 и по партията по чл. 23, ал. 9.

(5) Стойността на един дял за текущия ден се обявява от Дружеството до 18 ч. на всеки работен ден в неговите офиси и в електронната му страница.

(6) Стойността на един дял, валидна за последния работен ден на всеки месец, се обявява в централен всекидневник на третия работен ден на следващия месец. Централният всекидневник се обявява в офисите на Дружеството и в неговата електронна страница.

(7) Допуснатата грешка при определяне на нетната стойност на активите на Фонда, резултат на която е завишена или занижена стойността на един дял на Фонда с над 0,05 на сто, се отстранява от Дружеството не по - късно от три работни дни от датата на установяването ѝ, съответно от получаване на решението по чл. 18, ал. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

Откритата от дружеството грешка се установява с констативен протокол и съответните документи в зависимост от естеството на грешката в деня на откриването ѝ.

Констативният протокол се подписва от ръководителя на службата за вътрешен контрол и лицата, управляващи и представляващи дружеството. В същия ден Дружеството уведомява комисията, като прилага копия от протокола и документите по изречение първо.

(8) Допуснатата грешка по ал. 7, констатирана в резултат на прилагане на мярка по чл. 18, ал. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване, задължаваща Дружеството да извърши корекция в оценката на актив или пасив на фонда за допълнително пенсионно осигуряване, се установява от Дружеството с констативен протокол до края на работния ден, следващ деня на получаването на решението на надзорния орган. Констативният протокол се подписва от ръководителя на службата за вътрешен контрол и лицата, управляващи и представляващи дружеството, и се представя в комисията в деня на съставянето му.

(9) В случай на грешка по ал. 7 Дружество е длъжно за своя сметка да възстанови на Фонда, съответно на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, разликата между всички дължими средства, изчислени по коригираната стойност на един дял, и изплатените средства в десетдневен срок от установяването ѝ по реда на ал. 7, съответно от получаване на решението по чл. 18, ал. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

(10) Допуснатата грешка се обявява от Дружеството при съответното прилагане на чл. 22 от Наредба № 9 в деня на отстраняването ѝ по реда на ал. 7, като задължително се посочват датата, на която е извършена грешката, стойността на един дял преди корекцията и стойността на един дял след направената корекция, за всички дни, за които е изчислена новата стойност на дела.

(11) Кorigирането на допуснати грешки по ал. 7 се извършва съобразно приложение № 3 към чл. 21а, ал. 5 от Наредба 9.

Извлечение от индивидуалната партида

Чл. 26. (1) Дружеството до 31 май на всяка календарна година изпраща безплатно на осигурените лица в универсалния пенсионен фонд годишно извлечение от индивидуалната им партида с данни до 31 декември на предходната година, по образец утвърден с наредба на комисията.

(2) Извлечението от индивидуалната партида съдържа информация за:

1. наименованието на универсалния пенсионен фонд;
2. трите имена и адрес на осигуреното лице;
3. ЕГН и осигурителен номер;
4. номера и датата на осигурителния договор, съответно на протокола за служебно разпределение;
5. средствата по партидата към началната дата на периода, за който се отнася извлечението - сума, брой дялове и стойност на един дял;
6. осигурителните вноски, постъпили през периода - дата, сума, брой дялове, стойност на един дял, допълнителна информация;
7. удържаните такси от осигурителни вноски - дата, сума;
8. прехвърлените средства от друг универсален пенсионен фонд - дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;
9. прехвърлените средства към друг универсален пенсионен фонд - дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;
10. изплатените средства - дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;
11. други операции - дата, сума, брой дялове, стойност на един дял;
12. средствата по партидата към крайната дата на периода, за който се отнася извлечението - сума, брой дялове и стойност на един дял;
13. всяко съществено изменение в информацията спрямо предходната година.

(3) Освен в случая по ал. 1, извлечение от индивидуалната партида се предоставя безплатно при:

1. поискване от осигуреното лице или негови наследници, с данни за периода от началото на текущата година до деня, предхождащ този, през който е изготвено извлечението - в 7-дневен срок от датата на постъпване на писменото искане в Дружеството;

2. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество. Извлечението с данни за периода от началото на текущата година до деня, предхождащ този, през който е извършено прехвърлянето, се изпраща с писмо с обратна разписка в срок от седем работни дни от датата на превеждането на средствата по сметката на универсалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало.

(4) Когато осигуреното лице е заявило писмено съгласието си и е посочило електронен адрес, годишното извличение може да му се изпраща по електронен път, подписано с квалифициран електронен подпис на Дружеството.

ГЛАВА ПЕТА ТАКСИ И УДРЪЖКИ

Такси и удръжки при управлението на средствата на универсалния пенсионен фонд

Чл. 27. (1) Таксите и удръжките в полза на Дружеството са както следва:

1. удръжка от всяка осигурителна вноска в размер на:

- а) 4,5 на сто – за 2016 г.;
- б) 4,25 на сто – за 2017 г.;
- в) 4 на сто – за 2018 г.;
- г) 3,75 на сто – от 2019 г.

2. инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на фонда в зависимост от периода, през който те са били управлявани от пенсионноосигурителното дружество, както следва:

- а) 0,9 на сто годишно – за 2016 г.;
- б) 0,85 на сто годишно – за 2017 г.;
- в) 0,8 на сто годишно – за 2018 г.;
- г) 0,75 на сто годишно – от 2019 г.

(2) Таксата по ал. 1, т. 1 не се удържа върху прехвърлени средства от универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

ГЛАВА ШЕСТА ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА НА ФОНДА

Обща рамка на инвестиционната дейност и политика на Фонда

Чл. 28. (1) Основна инвестиционна цел, която следва Дружеството е запазване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените в УПФ лица както и увеличаване на тези средства, чрез дългосрочно формиране на капитал и доходност от управлението на активите на Фонда.

(2) Средствата на Универсален пенсионен фонд „Пенсионноосигурителен институт“ се инвестират от „Пенсионноосигурителен институт“ АД с грижата на добър търговец при спазване принципите на качество, надеждност, ликвидност, доходност, диверсификация, в интерес на осигурените лица и в съответствие с инвестиционната политика на Фонда. Дружеството изпълнява инвестиционната политика с оглед постигане на инвестиционните му цели, както и спазва инвестиционните ограничения, предвидени, в актовете по прилагането им.

(3) Дружеството извършва инвестиционна дейност от името и за сметка на Фонда, чрез специализирани колективни органи, дирекции и ресорни длъжностни лица в съответствие с инвестиционната политика на Фонда и в рамките на предоставените им пълномощия.

Чл. 29. (1) Инвестиционната стратегия на универсалния пенсионен фонд е насочена към ограничаване на риска от загуби при инвестиране на свободните средства и управление на активите при стриктно спазване на инвестиционните ограничения на Фонда Основните приоритети на инвестиционната политика са:

- сигурност – поддържане на относително ниска степен на пазарния риск, чрез диверсифициране на портфейла по вид и матуритет на инструментите, както по отношение на отделните класове активи, така и в рамките на отделните класове активи;
- ликвидност - падежната структура на инвестиционния портфейл да осигурява адекватна ликвидност, отчитайки прогнозните изходящи потоци;
- доходност – запазване и увеличаване на реалната стойност на натрупаните средства.

(2) (изм. 08.09.2021 г.) С оглед броя, състава и структурата на осигурените лица и дългосрочния характер на инвестиционната дейност на Фонда, той ще поддържа ниво на ликвидност, въз основа на предстоящите изходящи и входящи парични потоци, свързани с инвестиционната дейност на универсалния пенсионен фонд, както и от прогнозни предстоящи Плащания към осигурени лица или техни наследници

Чл. 30. (1) Предвидените от Дружеството мерки за предотвратяване на конфликта на интереси при инвестиране на средствата на Фонда, както и лицата, които ги прилагат са подробно описани във Вътрешни правила за установяване и предотвъртяване на конфликт на интереси.

(2) При инвестирането на средствата на Фонда, Дружеството е длъжно да предприема всички необходими действия, за да получи възможно най-добрия резултат за Фонда, като взема предвид цената, разходите, срока, вероятността от изпълнение и сетълмент, обема и вида на сделката и всяко друго обстоятелство, свързано с нейното изпълнение и да не допуска конфликт на интереси.

Чл. 31. Дружеството оповестява на интернет страницата си показателите за Номинална доходност, Стандартно отклонение на доходността и Коефициент на Шарп на годишна база за всяка календарна година и за предходния 24 месечен период. Средногеометричната доходност се оповестява всяка година за предходния 5 годишен период.

Инвестиционни цели на Фонда

Чл. 32. Целта по отношение на доходността от управление на активите на Фонда е, както в средносрочен план (до 3 години), така и в по-дългосрочен план (над 5 години), да бъде запазена и увеличена реалната стойност на управляваните средства на Фонда.

Чл. 33. (1) Целите по отношение на риска са съобразени с рисковия профил и инвестиционните ограничения, посочени в инвестиционната политика на Фонда.

(2) Целта на Дружеството е широка секторна и регионална диверсификация на инвестициите при активно управление за постигане на максимална възвращаемост и минимален риск. Диверсификацията на инвестициите е определена в актуалната инвестиционна политика на Фонда при спазване на ограниченията в КСО и действащата нормативна уредба.

Чл. 34. За изпълнение на основната инвестиционна цел, Дружеството ще провежда активна инвестиционна стратегия, чрез която портфейлът на Фонда ще се стреми да постигне за посочените периоди, доходност по-висока от равнището на инфлацията изчислена на база на Индекса на потребителските цени, публикуван от НСИ.

Чл. 35. Основните фактори, определящи Инвестиционната политика са:

- Сигурност - поддържане на ниска степен на пазарния риск чрез инвестиране в относително ниско рискови инструменти;
- Диверсификация - по вид и матуритет на инструментите, както по отношение на отделните класове активи, така и в рамките на отделните класове активи;

- Доходност – запазване и увеличаване на реалната стойност на натрупаните осигурителни вноски.

Оценка на активите и пасивите

Чл. 36. (1) Оценката на активите и пасивите на универсалния пенсионен фонд се извършва от Дружеството към края на всеки работен ден в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и по реда и начина, определени в утвърдените от Съвета на директорите на Дружеството Правила за оценка на активите и пасивите на „Пенсионноосигурителен Институт“ АД и на управляваните от дружеството фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

(2) Правилата за оценка на активите и пасивите задължително съдържат:

1. избраните източници и системи за събиране на ценова информация за финансовите инструменти и инвестиционните имоти;
2. описание на начина за определяне на средната цена по чл. 5, ал. 3 от Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН;
3. описание на избраните методи и модели за оценка на активите на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване съгласно изискванията на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН, както и на условията за замяна на използвания метод и модел за оценка на даден финансов инструмент;
4. описание на начините за определяне на дисконтовия процент за всеки един от прилаганите методи за оценка от дружеството, при които се използва такъв процент;
5. описание на начина и критериите за определяне на дружества аналози при прилагане на съответния метод;
6. прилаганите критерии за наличие на достатъчна честота и обем по чл. 6, ал. 2, чл. 7, ал. 3 и 6 от Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН т за всеки пазар;
7. организация на дейността по оценка на активите и пасивите на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване, включително реда и начина за корекции в направената оценка, функциите на звената, осъществяващи тази дейност, и отговорността на съответните длъжностни лица;
8. системата за съхраняване на документацията, свързана с оценката на активите и пасивите на дружеството и на фонда.

(3) Правилата за оценка на активите и пасивите на Дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване се предоставят на осигуреното лице при изявено желание от негова страна.

(4) Активи на универсалния пенсионен фонд не могат да се придобиват по давност.

Оповестяване на информация

Чл. 37. (1) Дружеството е длъжно всяко тримесечие, до 10-о число на следващия го месец да публикува на своята страница в Интернет информация за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на финансови инструменти на Фонда. Информацията се изготвя по данни към края на предходното тримесечие. С НАРЕДБА № 61 от 27.09.2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества на КФН се определят изискванията относно:

1. формата и съдържанието на информацията по ал. 1;
2. определянето и публичното оповестяване от Дружеството на постигнатата доходност и равнището на инвестиционния риск при управлението на Фонда.

(2) Резултатите на Фонда се оповестяват ежедневно - за всеки работен ден в Република България, чрез ежедневна преоценка на притежаваните от Фонда активи и обявяването на

стойност на един дял, който се обявява в офиса на Дружеството, на интернет страницата www.pensionins.com и на интернет страницата на КФН.

ГЛАВА СЕДМА МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

Определяне на минималната доходност

Чл. 38. (1) При управлението на активите на универсалния пенсионен фонд Дружеството, в съответствие с изискванията на КСО, се задължава да постига минимална доходност.

(2) Минималната доходност се определя от комисията към края на всяко тримесечие в процент на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички универсални пенсионни фондове за предходния 24-месечен период. Минималната доходност, която трябва да бъде постигната, е равна на по-малкото от двете числа - 60 на сто от средната постигната доходност от всички универсални пенсионни фондове или с 3 процентни пункта по-малка от средната.

(3) Минималната доходност се обявява от комисията до края на всеки месец, следващ отчетното тримесечие.

Гарантиране на минималната доходност

Чл. 39. (1) Когато постигнатата доходност от универсалния пенсионен фонд е по - ниска от минималната, Дружеството е длъжно в 10 - дневен срок от обявяването ѝ да покрие разликата до минималната от създадени за целта резерви.

(2) За гарантиране на минималната доходност Дружеството създава резерви в универсалния пенсионен фонд и в Дружеството.

Резерв на универсалния пенсионен фонд

Чл. 40. (1) Когато постигнатата доходност от управлението на нетните активи на Фонда е по-висока с над 40 на сто от постигнатата средна доходност за всички универсални пенсионни фондове или я превишава с 3 процентни пункта - което от двете числа е по - голямо, средствата от доходността над този процент се заделят в резерва на универсалния пенсионен фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от нетните активи на Фонда.

(2) Средствата в резерва са част от нетните активи на универсалния пенсионен фонд и се записват и натрупват в отделна партида, която се води в лева и в дялове.

(3) Прехвърлянето на средства в резерва се извършва от Дружеството в първия работен ден, следващ деня на обявяване на минималната доходност по реда на чл.36, ал. 3.

(4) Размерът на средствата в лева, които се прехвърлят в резерва, се определя като броят на дяловете в универсалния пенсионен фонд към последния работен ден на 24 - месечния период се умножи по разликата между стойността на един дял за последния работен ден на същия период и стойността на един дял, при която се достига по - голямата от двете стойности по ал. 1.

(5) При прехвърлянето на средства в резерва се увеличава броят на дяловете в партидата на резерва и се намалява стойността на един дял.

(6) Намалената стойност на един дял се определя като отношение на стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд към края на работния ден, предхождащ деня на заделяне на резерва и броя дялове в него след заделянето на резерва и е валидна за деня на заделяне на резерва.

(7) Броят на дяловете, които се записват в партидата на резерва, се определя, като размерът на средствата в лева, изчислен по реда на ал. 4, се раздели на стойността на един дял, при която се достига по - голямата от двете стойности по ал. 1.

Използване на средствата от резерва на универсалния пенсионен фонд

Чл. 41. (1) Когато постигната доходност от управлението на активите на универсалния пенсионен фонд е по - ниска от гарантираната минимална доходност по чл. 36, разликата се покрива със средствата от резерва на универсалния пенсионен фонд. Ако тези средства са недостатъчни, Дружеството покрива недостига със средства от собствения си резерв, а в случай че средствата на резерва във Фонда и резерва в Дружеството не са достатъчни, дружеството покрива недостига по със собствени средства разликата, до минималната доходност.

(2) Размерът на средствата, необходим за покриване на разликата до минималната доходност се определя като произведение от броя на дяловете във Фонда към последния работен ден на 24 - месечния период, и разликата между стойността на един дял, при която се достига минималната доходност и стойността на един дял за последния работен ден на 24 - месечния период.

(3) Покриването на разликата до минималната доходност със средства от резерва на универсалния пенсионен фонд се извършва чрез намаляване на броя на дяловете в резерва и увеличаване на стойността на един дял.

(4) Броят на дяловете, с които се намалява партидата на резерва, се определя като отношение на размера на средствата за покриване на недостига до минималната доходност към стойността на един дял, при която тя се достига.

Резерв на Дружеството

Чл. 42. Дружеството задължително създава със собствени средства резерв за гарантиране на минималната доходност от управлението на нетните активи на универсалния пенсионен фонд и го поддържа в размер не по - малък от от 0,5 на сто и не повече от 1,5 на сто от нетните активи на Фонда към края на всеки месец, намалени със средствата на резерва по чл. 38, ал. 1.

Използване на средства от резерва на Дружеството

Чл. 43. (1) Когато средствата в резерва на универсалния пенсионен фонд не са достатъчни за покриване на разликата до минималната доходност, недостигът се покрива от средствата на резерва на Дружеството.

(2) Размерът на средствата от резерва на Дружеството, с който се покрива недостига, се определя като разлика между размера на средствата по чл. 39, ал. 2 и стойността, покрита от резерва на универсалния пенсионен фонд.

(3) Покриването на разликата се извършва чрез прехвърляне на средства от резерва на Дружеството към универсалния пенсионен фонд в деня на покриване на недостига по чл. 37, ал. 1.

(4) В случай че няма формиран резерв в универсалния пенсионен фонд, размерът на средствата по чл. 39, ал. 2, се покрива от резерва на Дружеството, а когато средствата в неговия резерв не са достатъчни - и от собствени средства на дружеството.

(5) Покриването на разликата по ал. 4 се извършва чрез прехвърляне на средства от дружеството към фонда в деня на покриване на недостига до минималната доходност.

(6) (Изм. 16.06.2021 г.) Прехвърлянето на средства между индивидуалните партии, фондовете за извършване на плащания и предвидените резерви се извършва в парични средства.

Стойност на един дял на универсалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

Чл. 44. Стойността на един дял на универсалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност се определя, като стойността на нетните му активи, в която са включени прехвърлените от Дружеството средства, се раздели на броя на дяловете на Фонда, намалени с броя на дяловете по чл. 11, ал. 2 от НАРЕДБА № 12 от 10.12.2003 г.

ГЛАВА ОСМА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ ЗА СТАРОСТ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

Условия за придобиване право на допълнителна пожизнена пенсия за старост

Чл. 45. (1) Осигуреното лице има право на допълнителна пожизнена пенсия за старост при навършване на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО.

(2) Осигуреното лице има право на допълнителна пожизнена пенсия за старост и до една година преди навършване на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната му партида позволяват отпускане на пенсия, в размер, не по-малък от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО.

(3) Допълнителната пожизнена пенсия за старост представлява месечно плащане на предвидена в пенсионния договор сума, дължима на пенсионера от определена дата до неговата смърт, чийто размер не може да бъде по-малък от 15 на сто от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО към датата на определянето му.

(4) Пенсионноосигурителното дружество предоставя следните видове пенсии:

1. пожизнена пенсия без допълнителни условия;
2. пожизнена пенсия с период на гарантирано изплащане;
3. пожизнена пенсия, включваща разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст.

(5) Периодът на гарантирано изплащане на пенсията по ал. 4, т. 2 може да бъде от две до 10 години в зависимост от избора на осигуреното лице.

(6) Срокът и размерът на разсроченото плащане и размерът на пожизнената пенсия се определят в зависимост от избора на осигуреното лице при спазване на ал. 3 и на чл. 167а, ал. 4. от КСО.

(7) Дружеството изплаща допълнителна пожизнена пенсия за старост срещу прехвърляне във фонда за изплащане на пожизнени пенсии на натрупаните средства по индивидуалната партида или на допълнения размер на средствата до размера на brutните осигурителни вноски в случаите когато размерът на средствата по партидата е по-малък от сумата на brutните осигурителни вноски на лицето.

(8) За изплащане на допълнителните пожизнени пенсии за старост дружеството създава фонд за изплащане на пожизнени пенсии. Фондът работи по свои Правила.

Ред за отпускане на пенсията

Чл. 46. (1) За отпускане на допълнителна пожизнена пенсия за старост осигуреното лице подава заявление по образец на Дружеството.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в офис на Дружеството лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно, което се прилага към заявлението в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(3) При подаване на заявление по ал. 1 осигуреното лице или пълномощникът представят лична карта или друг официален документ за самоличност.

(4) При прието заявление с приложения към него редовни документи Дружеството, в срок до 30 дни от регистрирането на заявлението, извършва подготовка и сключва с лицето

пенсионен договор съгласно Правилата, изискванията и процедурите на Фонда за изплащане на пожизнени пенсии

(5) При прието заявление с приложения към него нередовни и/или липсващи документи Дружеството в 5 дневен срок уведомява писмено осигуреното лице за неизправностите.

(6) След отстраняване на неизправностите от осигуреното лице и представянето на редовните и/или нови документи започва да тече нов срок по ал. 4.

(7) (Доп. 09.08.2021 г.) При подписване на пенсионния договор Дружеството връща на осигуреното лице приложените от него към заявлението оригинални документи.

Пенсионен договор

Чл. 47. (1) За получаване на допълнителна пожизнена пенсия за старост се сключва пенсионен договор между Дружеството и осигурено лице.

(2) Пенсионният договор задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила на договора;
2. наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на Дружеството;
3. наименованието на фонда за изплащане на пожизнени пенсии, неговия единен идентификационен код по Булстат;
4. имената и личните данни на пенсионера;
5. размера на сумата, срещу която дружеството се задължава да изплаща допълнителна пожизнена пенсия за старост;
6. покритите рискове;
7. вида и първоначалния размер на пенсията, нейният гарантиран размер и начините за актуализацията и преизчисляването и;
8. срока на получаване на пенсията;
9. реда и начина за изплащане на пенсията;
10. права на наследниците на пенсионера в зависимост от вида на изплащаната пенсия;
11. реда и начина за предоставяне на информация на пенсионера;
12. разходи по изплащането на пенсията;
13. условията, реда и начина за изменение, допълнение и прекратяване на договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор

Чл. 48. (1) Изменения и допълнения на пенсионния договор се извършват при условията и по реда на чл. 18, като не може да се правят по отношение на вида на пенсията, начина за изчисляването и, покритите рискове, гарантирания размер и срока на получаването и;

(2) Пенсионният договор се прекратява при смърт на пенсионера от датата на настъпването на смъртта.

Срокове за отпускане и за изплащане на пенсията

Чл. 49. (1) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се изплаща до 17 - то число на месеца, следващ месеца, за който се отнася, по банков път, чрез пощенски запис или по друг подходящ начин, посочен в заявлението, като начина на плащане на пенсията се урежда и в пенсионния договор.

(2) Първата допълнителна пожизнена пенсия за старост се отпуска и се изплаща не по-късно от 2 месеца след датата на постъпване на писменото заявление в Дружеството, с приложения към него редовни документи или в 2 - месечен срок от представянето на редовните и/или нови документи и след сключване на пенсионния договор.

(3) Разходите, свързани с изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост на територията на Република България и в размер до 1 лев на транзакция са за сметка на

Фонда за изплащане на пенсии, а в случай, че се надвиши този размер са за сметка на Дружеството. При преводи в чужбина са за сметка на пенсионера.

Размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост

Чл. 50. (1) Месечният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост към датата на нейното отпускане се изчислява на основата на:

1. средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице след допълването ѝ при необходимост съгласно чл. 131, ал. 2 – 5 от КСО;
2. таблицата за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот, публикувана от Националния статистически институт;
3. технически лихвен процент, одобрен от КФН;

(2) през първото шестмесечие на годината се използва статистическата информация по т. 2, публикувана през предходната година, а през второто шестмесечие статистическата информация по т. 2, публикувана през текущата година.

(3) Гарантираният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост е равен на този, изчислен въз основа брутния размер на преведените осигурителни вноски съгласно чл. 131, ал. 2 – 5 от КСО.

(4) Когато размерът на средствата по индивидуалната партида, натрупани към датата на определяне на пенсията, е по-голям от сумата на брутния размер на преведените осигурителни вноски за съответното лице и при изразено от него желание, дружество предлага изплащане на допълнителна пожизнена пенсия за старост с гарантиран размер, равен на размера на първата пенсия, изчислена на база натрупаните средства по индивидуалната партида. Пенсията се определя съгласно ал.1-3, като се прилага и рисков коефициент, одобрен от КФН. Пенсията се отпуска само ако нейният гарантиран размер е по-висок от този, изчислен на основа на сумата на брутните осигурителни вноски съгласно чл.169 ал.3 от КСО;

(5) Техническият лихвен процент се определя от СД на Дружеството и се одобрява от КФН.

(6) Първоначално определеният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост, съответно актуализираният и преизчислен размер на тази пенсия, не може да се променя, освен при извършване на актуализация и преизчисляване по реда на чл. 169в и чл. 169 г от КСО;

(7) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се актуализира поне веднъж годишно, като гарантираният размер по ал 3 и ал.4 не се променя;

(8) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се актуализира в зависимост от техническия лихвен процент, въз основа на който е изчислен нейният размер и реализираната доходност от инвестирането на средствата на фонда за изплащане на пожизнени пенсии през периода, за който се отнася актуализацията, на годишна база.

(9) Актуализацията на допълнителната пожизнена пенсия за старост се извършва с 50 на сто от превишението на реализираната доходност от инвестирането на средствата на фонда за изплащане на пожизнени пенсии през календарната година, за която се отнася и техническия лихвен процент, въз основа на който е изчислен нейният размер. Размерът на допълнителната пожизнена пенсия за старост може да се намалява само след изразходване на средствата от аналитичната сметка на ФИПП, (за частта от дохода, с който не е извършена актуализация на пожизнените пенсии) и не може да бъде по-нисък от гарантирания размер по чл. 169а, ал. 2, т. 5. от КСО.

(10) Лицата, които са се пенсионирали изапочват или продължават да упражняват трудова дейност, за която подлежат на осигуряване в универсален пенсионен фонд, могат да поискат не повече от веднъж в една календарна година преизчисляване на получаваната пенсия, въз основа на натрупаните суми от осигурителните вноски, постъпили след сключването на пенсионния договор или с част от тях.

(11) (Изм. 08 09.2021 г.) Преизчисляването по ал. 10 се извършва от първо число на месеца, следващ месеца, през който е подадено искането. Средствата от партидата въз

основа на които е извършено преизчисляването, се прехвърлят във фонда за изплащане на пожизнени пенсии.

Спиране и възстановяване изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост

Чл. 51. (1) Дружеството спира изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост, когато:

1. пенсията е отпусната в резултат на явна фактическа грешка;
2. пенсията е отпусната в резултат на техническа грешка, при изчисляване на нейния размер;
3. е допусната грешка при нейното изплащане.

(2) Дружеството отстранява явна фактическа и техническа грешка в 15 - дневен срок от установяването им, след което възстановява плащането на пенсията.

(3) В случаите на ал. 1, когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е изплащана в по-малък размер, разликата за минало време се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на възстановяване плащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост.

(4) В случаите на ал. 1, когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е изплащана в по-голям размер по вина на Дружеството, разликата е за сметка на Дружеството..

(5) Дружеството спира и възстановява изплащането на допълнителната пожизнена пенсия за старост и на разсроченото плащане с решение на Съвета на директорите.

(6) Пенсионерът, или неговите наследници могат да направят възражение срещу решението по ал. 5 пред Съвета на директорите в 15 - дневен срок от датата на получаването му. Съветът на директорите взема решение в 15 - дневен срок от датата на получаване на възражението, като отменя или потвърждава своето решение.

(7) Решението на Съвета на директорите по ал. 9 може да се обжалва по съдебен ред.

Прекратяване на допълнителната пожизнена пенсия за старост

Чл. 52. (1) (Предишен чл. 51 - Изм. 16.06.2021 г.) Допълнителната пожизнена пенсия за старост се прекратява в следните случаи:

1. от 1 - во число на месеца, следващ този, през който е починал пенсионерът;
2. когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е отпусната и се изплаща въз основа на представена невярна информация, на неистински, подправени документи или на такива с невярно съдържание.

(2) (Изм. 16.06.2021г.) В случаите на ал. 1, т. 2, прекратяването на допълнителната пожизнена пенсия за старост се извършва с решение на Съвета на директорите въз основа на съдебно решение, с което се установяват обстоятелствата - основание за прекратяването.

(3) В случаите по ал. 2, получените неоснователно суми се възстановяват от лицата, които са ги получили с еднократно заплащане в 30 - дневен срок от датата на писменото уведомление. След изтичане на 30 - дневния срок, Дружеството търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(4) В случаите, когато допълнителната пожизнена пенсия за старост е изплащана след смъртта на пенсионера, поради това, че Дружеството не е било своевременно уведомено за настъпването на смъртта, изплатените средства след датата по ал. 1, т. 1 се възстановяват от лицата, които са ги получили по реда на ал. 3.

Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида преди придобито право на допълнителна пожизнена пенсия за старост

Чл. 53. (1) Осигурените лица имат право на еднократно или разсрочено изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната партида, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто;

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или оригинал на експертното решение на Териториална експертна лекарска комисия или Национална експертна лекарска комисия за трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто, като в заявлението се посочва и конкретният процент от средствата, в рамките на законовото ограничение, който осигуреното лице желае да получи

Чл. 54. (1) При смърт на лице, осигурено в УПФ „Пенсионноосигурителен институт“ средствата по индивидуалната му партида се изплащат еднократно или разсрочено на наследниците му по закон при съответно прилагане на чл. 3, чл. 4, ал. 1 и чл. 5 - 10а от Закона за наследството. Средствата, дължими на низходящите на осигурения, които са починали след него, се изплащат поравно на техните низходящи, като по-близките по степен изключват по-далечните.

(2) Отказът от наследството на починалия не лишава наследниците по ал.1 от правата им

(3) Получаването на средства по ал. 1 не се счита за приемане на наследство.

(4) Когато няма наследници по ал.1 средствата по индивидуалната партида на починалото осигурено лице се прехвърлят във фонда за изплащане на пожизнени пенсии, а когато такъв фонд не е създаден - в резерва за гарантиране на изплащането на пожизнени пенсии;

Чл. 55. (Изм. 08.09.2021 г.) (1) Еднократното или разсрочено изплащане се извършва въз основа на писмено заявление по образец на Дружеството, подадено от лицата по чл.54 ал. 1 или от упълномощено от тях лице с нотариално заверено изрично пълномощно. Периодът на разсроченото плащане не може да бъде по-малък от два месеца, а размерът на месечното плащане не по-малко от 15% от минималната пенсия за старост

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага, заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или на нотариално заверено копие на:

а) акт за смърт на осигуреното лице или пенсионера;

б) удостоверение за наследници

в) удостоверение за раждане на наследник, ненавършил 18-годишна възраст.

(3) Когато заявлението-образец се подава от упълномощено лице, към него, освен документите по чл.53 ал 2, се прилага и нотариално завереното изрично пълномощно в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(4) При подаване на заявлението, лицата по чл. .52, ал. 1 или пълномощникът представят лична карта или друг официален документ за самоличност.

(5) (Изм. 08.09.2021 г.) При прието заявление с приложени към него редовни документи, Дружеството в срок до 1 месец от регистрирането му, издава разпореждане за еднократното или разсрочено изплащане.

(6) Разпореждането по ал. 5 задължително съдържа:

1. имената, ЕГН и адрес на осигуреното лице, съответно на наследника;

2. дата и входящ номер на заявлението;

3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането;

4. размера и периода на плащанията - при разсрочено изплащане;

5. реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред Съвета на директорите на Дружеството.

(7) При прието заявление с приложени към него нередовни и/или липсващи документи Дружеството в 5 дневен срок уведомява писмено осигуреното лице за неизправностите.

(8) След отстраняване на неизправностите от осигуреното лице и представянето на редовните и/или нови документи започва да тече нов срок по ал.5

(9) (изм. 08.09.2021 г.) Условия, ред, начин, срокове и разходи за изплащане на пенсии или разсрочени плащания.

1. Дружеството изплаща допълнителна пожизнена пенсия за старост:

1.1. срещу прехвърляне във фонда за изплащане на пожизнени пенсии на натрупаните средства по индивидуалната партида след допълването и (при необходимост) от Резерва за покриване на brutните вноски;

1.2. След подписване на Договор за изплащане на пожизнена пенсия.

2. Дружеството изплаща допълнителна пожизнена пенсия за старост за съответния месец до 17 число на следващия го месец, като я превежда по лична банкова сметка, посочена от Пенсионера. По изключение, наложено от обективни обстоятелства, по изрично искане на Пенсионера, пенсията може да бъде изплащана по друг начин.

3. Дружеството покрива разходите, свързани с изплащането на допълнителната пожизнена пенсия, за сметка на Фонда за изплащане на пожизнени пенсии, а в случаите когато извършените разходи надвишават 1 лев на трансакция, Дружеството възстановява на Фонда превишението.

4. Дружеството извършва разсрочени изплащания след придобиване от лицето на право на допълнителна пожизнена пенсия за старост:

1.1. срещу прехвърляне във фонда за разсрочени плащания на натрупаните средства по индивидуалната партида след допълването и (при необходимост) от Резерва за покриване на brutните вноски;

1.2. След подписване на Договор за разсрочено изплащане.

5. Дружеството покрива разходите, свързани с разсрочено изплащане, за сметка на Фонда за разсрочени плащания, а в случаите когато извършените разходи надвишават 1 лев на трансакция, Дружеството възстановява на Фонда превишението.

6. Началните размери на пожизнените пенсии и на разсрочените плащания се изчисляват, актуализират и преизчисляват по Правилата на съответните фондове.

(10) Общият размер на дължимата сума в случаите по ал. 1, се определя като броят дялове по индивидуалната партида, към датата на разпореждането по ал. 5, се умножи по стойността на един дял, валидна за работния ден, предхождащ деня на издаване на разпореждането.

(11) Размерът на средствата за еднократно изплащане на всеки наследник по чл.52, ал.1 се определя като броят дялове по индивидуалната партида, към датата на разпореждането по ал. 5 се разпределя между тях при спазване реда за наследяване и размера на наследствените дялове съгласно Закона за наследството и получените брой дялове на всеки наследник се умножи по стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изплащането.

Договор за разсрочено изплащане

Чл. 56 (изм. 08.09.2021 г.) (1) За разсрочено изплащане на натрупаната сума по индивидуалната партида се сключва договор за разсрочено изплащане между Дружеството и осигурено лице или негов наследник

(2) Договорът за разсрочено изплащане се сключва в писмена форма задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване, влизане в сила и срока на договора;

2. наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на Дружеството, наименованието и единния идентификационен код по Булстат на универсалния пенсионен фонд;

3. имената, ЕГН, постоянен и настоящ адрес на лицата по ал.1, съответно на неговия наследник;

4. размер и периодичността на плащанията;
5. срока на разсроченото изплащане;
6. реда и начина на извършване на периодичните плащания;
7. правата на наследниците на лицето, получаващо плащанията;
8. реда и начина за предоставяне на информация на страните по договора;
9. разходи по разсроченото изплащане;
10. условията, реда и начина за изменение, допълнение и прекратяване на договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

Чл. 57. (Изм. и доп. 08.09.2021 г.) (1) Изменения и допълнения на договора за разсрочено изплащане се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) Договорът за разсрочено изплащане се прекратява при:

1. смърт на получателя на плащането;
2. изчерпване на средствата по индивидуалната партида;
3. изчерпване на средствата за предвиденото плащане на лицето с трайно намалена трудоспособност.

(3) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 - от датата на смъртта;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 и т. 3 - от датата на последното плащане.

Еднократно или разсрочено изплащане на средства след придобито право на допълнителна пожизнена пенсия за старост

Чл. 58. (1) Осигурените лица имат право на еднократно или на разсрочено изплащане на средствата при придобито право на допълнителна пожизнена пенсия за старост при следните условия:

1. Когато средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице, включително след допълване по реда на чл. 131, ал. 2 – 5 от КСО, са недостатъчни за отпускането на допълнителна пожизнена пенсия за старост в размера по чл. 167, ал. 3 от КСО, но надвишават трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО към датата на определяне на стойността на средствата по партидата, осигуреното лице има право да ги получи разсрочено.
2. Когато размерът на средствата по индивидуалната партида е по-малък от трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, включително след допълване по т.3, те се изплащат на лицето еднократно
3. Когато към датата на определяне на еднократното или разсроченото плащане по ал. 1 средствата по индивидуалната партида са по-малко от сумата на brutния размер на постъпилите осигурителни вноски за съответното лице, индивидуалната партида се допълва до тази сума съгласно чл. 131, ал. 2 - 5 от КСО и плащането се определя въз основа на нея.
4. Месечният размер на разсроченото плащане към датата на определянето му не може да бъде по-голям от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 ал. 1 от КСО към същата дата и по-малък от 15 на сто от нейния размер.
5. Гарантираният размер на разсроченото плащане е равен на този, изчислен на база сумата на brutния размер на преведените осигурителни вноски съгласно чл. 131, ал. 2 – 5 от КСО. Към момента на последното плащане сборът от него и всички предходни плащания не може да е по-малък от гарантирания размер по изречение първо.
6. Пенсионноосигурителното дружество извършва разсроченото плащане срещу прехвърляне във фонда за разсрочени плащания на натрупаните средства по индивидуалната партида след допълването ѝ при необходимост.

7. Предвидените разсрочени плащания, съответно актуализираните и преизчислените разсрочени плащания, не могат да се променят, освен при извършване на актуализация и преизчисляване по реда на чл. 169в и чл. 169 г. от КСО

8. Когато лице, сключило договор за разсрочено изплащане, започне или продължава да упражнява трудова дейност, за която подлежи на осигуряване в универсален пенсионен фонд, му се разкрива нова индивидуална партида във фонда, с постъпването на първата осигурителна вноска след сключването на съответния договор, както и при постъпване на осигурителни вноски, дължими за месеца на сключване на договора или за предходни месеци. За вноските, които се натрупват в партидата по този ред, не се прилага гаранцията по чл. 131, ал. 2 – 5 от КСО.

9. Лицата по смисъла на предходната т. 8 имат право да получат еднократно или разсрочено натрупаните по индивидуалните им партида средства от осигурителни вноски, отнасящи се за периода след разкриване на партидите, като за тези средства не се прилагат ал.3,5 и 6 на чл.167а от КСО и ал.2-5 на чл.131 от КСО.

10. Плащанията по ал. 2 и ал. 8 на чл.167а от КСО се извършват от индивидуалната партида на осигуреното лице, като размерът на разсроченото плащане не може да бъде по-голям от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл.168 ал1 от КСО и не по малък от 15 на сто отнейния размер.

11. Лицата, които започват или продължават да упражняват трудова дейност, за която подлежат на осигуряване в универсален пенсионен фонд могат да поискат не повече от веднъж в една календарна година преизчисляване на разсроченото плащане, въз основа на натрупаните суми от осигурителните вноски, постъпили след сключването на договора за разсрочено изплащане, или с част от тях.

(2) Преизчисляването по т. 1 се извършва от първо число на месеца, следващ месеца, през който е подадено искането. Средствата от партидата въз основа на които е извършено преизчисляването, се прехвърлят във фонда за разсрочени плащания.

(3) Разсроченото плащане се актуализират поне веднъж годишно, като гарантираният размер по чл. 169, ал. 3 или 4, съответно по чл. 167а, ал. 5 от КСО, не се променя

(4)Разсроченото плащане се актуализира в зависимост от реализираната доходност от инвестирането на средствата на фонда за разсрочени плащания през периода, за който се отнася актуализацията, на годишна база.

(5) Актуализацията на разсроченото плащане се извършва с 50 на сто от реализираната доходност от инвестирането на средствата на фонда за разсрочени плащания през календарната година за която се отнася. Размерът на разсроченото плащане може да се намалява само след изразходване на средствата от аналитичната сметка по чл. 192б, ал. 3, т. 2 и не може да бъде по-нисък от гарантирания размер по чл. 167а, ал. 5 от КСО.

(6) 1. В случаите на ал. 1, когато разсроченото изплащане е изплащано в по-малък размер, разликата за минало време се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на възстановяване плащането.

2. В случаите на ал. 1, когато разсроченото изплащане е изплащано в по-голям размер по вина на Дружеството, разликата е за сметка на Дружеството...

3. В случаите на ал. 1 при еднократно изплащане на средствата в по-малък размер, разликата се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на установяване на грешката.

4. Дружеството спира и възстановява разсроченото плащане с решение на Съвета на директорите.

5. Пенсионерът, или техните наследници могат да направят възражение срещу решението по ал. 6, т.4 пред Съвета на директорите в 15 – дневен срок от датата на получаването му.

6. Съветът на директорите взема решение в 15 - дневен срок от датата на получаване на възражението, като отменя или потвърждава своето решение

7. Решението на Съвета на директорите по ал. 9 може да се обжалва по съдебен ред.

(7) При смърт на лице, получаващо разсрочено плащане по чл. 167а, ал. 1 от КСО, на наследниците по ал. 2 се изплаща еднократно остатъкът от дължимите плащания на починалия.

(8) След смъртта на лице, получаващо плащане, неполучената сума се актуализира по реда за актуализация на плащането към починалия до извършване на дължимото плащане на съответния наследник.

(9) (изм. 08.09.2021 г.) 1. В случаите, когато осигурено лице получи право на пожизнена пенсия при условията на предходната ал.1, то подава до Дружеството (пряко в офис или чрез осигурителен посредник) писмено заявление по образец на дружеството за получаване на разсрочено плащане на средствата по партидата или по партидата допълнена по ал.1, т.3.

2. Заявлението може да бъде подадено от упълномощено лице с нотариално заверено изрично пълномощно.

3. Към заявлението по т.1 се прилага:

- копие от документ за самоличност,
- договор с банка за разкрита банкова сметка.

4. При редовност на осигуряването, на пълнота на записите в заявлението и приложените пот. 3 документи Дружеството:

4.1. В случаите на право по ал.1, т.2, в срок от 10 работни дни изплаща еднократно на осигуреното лице средствата по партидата му в УПФ;

4.2. В случаите на получено право по ал.1. т.1, с лицето се сключва Договор за разсрочено изплащане от Фонда за разсрочено изплащане, по образец на Дружеството и при спазване на условията по ал. 1, т. 4.

5. Разходите, свързани с разсроченото изплащане, са за сметка на Фонда за разсрочено плащане, а в случаите когато извършените разходи надвишават 1 лев на трансакция, Дружеството възстановява на Фонда превишението.

6. Изплащането започва на 17 число на месеца, следващ датата и месеца на подписване на Договора за разсрочено изплащане.

(10) (изм. 08.09.2021 г.) 1. При смърт на пенсионер, получаващ допълнителна пожизнена пенсия с период на гарантирано изплащане, на наследниците му по закон, съгласно чл.170, ал.2 от КСО, се изплаща еднократно настоящата стойност на дължимите му плащания до края на периода на гарантираното плащане

2. При смърт на пенсионер, получаващ расрочено плащане, на наследниците му по закон, съгласно чл.170, ал.3 от КСО, се изплаща еднократно сума, възлизаща на настоящата стойност на разсрочените плащания, дължими след смъртта му съгласно предвидения план за разсрочено плащане в договора с починалия

Фондове за извършване на плащания и резерви за покриване на недостиг на средства

Чл. 59. (1) 1. За изплащане на допълнителните пожизнени пенсии за старост Дружеството създава фонд за изплащане на пожизнени пенсии.

2. Фондът се формира от:

2.1. прехвърлените средства от индивидуалните партии на лицата, на които е определена допълнителна пожизнена пенсия за старост;

2.2. прехвърлените средства по реда на чл. 170, ал. 9, т. 1 - 3; от КСО;

2.3. дохода от инвестиране на средствата на фонда.

3. От фонда по ал. 1, т. 1:

3.1. се изплащат пожизнените пенсии и дължимите средства на наследниците на починалите пенсионери и се извършват разходи за тяхното изплащане в страната.

3.2. се извършват разходи за придобиване и продажба на неговите активи;

3.3. се изплаща таксата по чл. 201, ал. 1, т. 3; от КСО;

3.4. се прехвърлят средства по реда на чл. 192а, ал. 15, т. 1 и ал. 17;

3.5. не може да се извършват плащания, различни от предвидените в т. 3.1 – 3.3.

4. Фондът работи по свои правила за функциониране.

(2) 1. За изплащане на разсрочените плащания Дружеството, създава фонд за разсрочени плащания.

2. Фондът се формира от:

2.1. прехвърлените средства от индивидуалните партии на лицата, на които е определено разсрочено плащане по чл. 167а, ал. 1;

2.2. прехвърлените средства по реда на ал. 7;

2.3. дохода от инвестирането на средствата на фонда.

3. Във фонда се водят:

3.1. аналитични сметки на лицата, чиито средства са прехвърлени, в които се правят записи за прехвърлените средства и изплатените суми на всяко лице;

3.2. отделна аналитична сметка за частта от дохода, с който не е извършена актуализация на разсрочените плащания.

4. От фонда по ал. 1:

4.1. се изплащат разсрочените плащания по чл. 167а, ал. 1 и дължимите средства на наследниците на починалите лица, получавали такива плащания, и се извършват разходи за тяхното изплащане в страната;

4.2. се извършват разходи за придобиване и продажба на неговите активи;

4.3. се изплаща таксата по чл. 201, ал. 1, т. 3 от КСО;

4.4. се прехвърлят средства по реда чл. 170, ал. 9, т. 3; от КСО

4.5. не може да се извършват плащания, различни от предвидените в т. 4.1 – 4.3.

5. Фондът работи по свои правила за функциониране.

(3) Дружеството води самостоятелно счетоводство на всеки управляван от него фонд за извършване на плащания и съставя отделни отчети за съответния фонд.

(4) Фондовете за извършване на плащания са обособени имуществва, които се управляват и представляват пред трети лица единствено от Дружеството. С активи на фондовете за извършване на плащания не може да се изпълняват задължения на Дружеството и управляваните от него фондове, освен по сключените договори за изплащане на допълнителни пожизнени пенсии за старост и разсрочени плащания по чл. 167а, ал. 1 от КСО.

Покрити рискове

Чл. 60. (1) Покритите рискове при изплащането на допълнителна пожизнена пенсия за старост са:

1. риск пенсионери да преживеят по-дълго от очакваната продължителност на живота;

2. риск от смъртта на пенсионери, посредством изплащане на дължимите средства на наследниците на починали пенсионери по време на гарантирания период на изплащане на пенсиите по чл.167, ал.4, т.2 от КСО, съответно на разсроченото изплащане на средства при пенсиите по чл.167, ал.4, т.3 от КСО

3. инвестиционния риск при отпуснатите пенсии посредством гарантирането на техния размер на баяза брутните вноски, съответно въз оснна средствата по партидата на лицето съобразно чл.169, ал.4 от КСО, и използвания технически лихвен процент.

(2) Когато при определяне на пенсията средствата по индивидуалната партия на лицето са по-малко от преведените за него брутни осигурителни вноски, Дружеството допълва партидата до брутните вноски със средствата от формирания от него резерв. При недостиг във Фонда за иаплащане на пожизнени пенсии Дружеството го допълва със средства от резерва за гарантиране на пожизнени пенсии, а при недостиг в него- със собствени средства.

(3) При изплащане на разсрочените плащания по чл.176а, ал. 1 от КСО Дружеството покрива инвестиционния риск като гарантира общия размер на тези плащания и допълва

Фонда за разсрочени плащания в случай на недостиг на средства, от резерва за brutните вноски, а при недостиг в него – със собствени средства.

(4) За покриване на недостига във фонда за изплащане на пожизнени пенсии Дружеството създава резерв за гарантиране изплащането на пожизнените пенсии.

(5) Резервът по ал. 4 се формира от:

1. превишението във фонда за изплащане на пожизнени пенсии по чл. 192а, ал. 15, т. 1 от КСО;

2. собствени средства на Дружеството;

3. прехвърлени средства по реда на чл. 170, ал. 9, т. 1 и 3 от КСО.

Средствата на резерва може да се използват само за покриване на недостиг във фонда за изплащане на пожизнени пенсии.“

(6) Дружеството създава резерв за гарантиране на brutния размер на вноските в универсален пенсионен фонд.

(7) Резервът по ал. 6 се формира от:

1. собствени средства на Дружеството;

2. прехвърлените средства по реда на чл. 193а, ал. 4, т. 2 от КСО;

3. средствата, преведени по чл. 192б, ал. 6, т. 1 и ал. 8 от КСО.

(8) Резервът е в размер 0,5 на сто от стойността на нетните активи на универсалния пенсионен фонд и се преизчислява към края на всеки месец. В случай на недостиг в резерва дружеството го допълва със собствени средства.

(9) Средствата на резерва може да се използват само за:

1. допълване на индивидуалните партии на осигурените лица при прехвърляне на средства по чл. 193, ал. 5 от КСО и при отпускане на пенсии по чл. 167 от КСО и еднократните и разсрочени плащания по чл. 167а, ал. 1 и 2 от КСО;

2. прехвърляне на съответните части от резерва при промяна на участие и прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица;

3. покриване на недостиг във фонда за разсрочени плащания.

Чл. 61. (1) За разсрочено изплащане се сключва договор за разсрочено изплащане между Дружеството и осигурено лице или наследник на пенсионер

(2) Договорът за разсрочено изплащане задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване, влизане в сила и срока на договора;

2. наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на Дружеството, наименованието и единния идентификационен код по Булстат на фонда за разсрочени плащания;

3. трите имена, ЕГН, постоянен и настоящ адрес на лицата по ал. 1;

4. гарантирания размер на плащането, размера и периодичността на плащанията;

5. срока на разсроченото изплащане;

6. реда и начина на извършване на периодичните плащания;

7. правата на наследниците на лицето, получаващо плащанията;

8. реда и начина за предоставяне на информация на страните по договора;

9. разходи по разсроченото изплащане;

10. условията, реда и начина за изменение, допълнение и прекратяване на договора.“

Чл. 62. (1) Изменения и допълнения на договора за разсрочено изплащане се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) (изм. 08.09.2021 г.) Договорът за разсрочено изплащане се прекратява при:

1. смърт на получателя на плащането;

2. извършване на предвидените плащания

(3) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 - от датата на смъртта;

2. в случаите по ал. 2, т. 2 - от датата на последното плащане.“

ГЛАВА ДЕВЕТА

РЕД И НАЧИН ЗА ПРОМЯНА НА УЧАСТИЕ И ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА НА ОСИГУРЕНО ЛИЦЕ ОТ ЕДИН УПФ В ДРУГ УПФ, УПРАВЛЯВАН ОТ ДРУГО ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО

Условия и срокове за промяна на участие от един в друг УПФ

Чл. 63. (1) Осигуреното лице има право да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната си партида от универсален пенсионен фонд, управляван от едно пенсионноосигурително дружество, в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако е изтекла една година от датата:

1. на сключване на първия му осигурителен договор;
2. на служебното му разпределение;
3. на възникване на осигурителното правоотношение по чл. 124а, ал. 3 от КСО;
4. по чл. 124б от КСО.

(2) Осигурените лица могат да прехвърлят средствата от индивидуалните си партии във фонда при несъгласие с извършени промени в правилника му или в инвестиционната му политика, ако в тримесечен срок от уведомлението по чл. 144, ал. 5 от КСО, съответно по чл. 175а, ал. 4 от КСО, подадат заявление за това, освен когато:

1. се променя седалището или адресът на управление на пенсионноосигурителното дружество, което управлява фонда;
2. промените произтичат от изменение на нормативната уредба.

(3) Осигурено лице, което е придобило право на пенсия от универсален пенсионен фонд, има право еднократно да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида или сумата на brutния размер на преведените от НАП и НОИ осигурителни вноски, което от двете е по-голямо, в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(4) Редът и начинът за промяна на участието във фонд и прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида на осигуреното лице от един фонд в друг съответен фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, е определен в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

Условия за промяна на осигуряването от УПФ във фонд „Пенсии“ на ДОО

Чл. 64. (1) Осигурените в универсален пенсионен фонд лица имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд "Пенсии", съответно във фонд "Пенсии за лицата по чл. 69", с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд, ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и навършват изискуемата за тях възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО:

- а) от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2025 г. - не по-късно от 1 година преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО
- б) от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2030 г. - не по-късно от 2 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
- в) от 1 януари 2031 г. до 31 декември 2035 г. - не по-късно от 3 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
- г) от 1 януари 2036 г. до 31 декември 2037 г. - не по-късно от 4 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
- д) след 1 януари 2038 г. - не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО.“

(2) (доп. 08.09.2021 г.) Лицата по чл. 4б, ал. 1 от КСО, които са избрали да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд Пенсии за лицата по чл. 69 от КСО може да изберат да възобновят осигуряването си в универсален пенсионен фонд, ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст и навършват изискуемата за тях възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО:

1. от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2025 г. - не по-късно от една година преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;

2. от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2030 г. - не по-късно от две години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО ;

3. от 1 януари 2031 г. до 31 декември 2035 г. - не по-късно от три години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;

4. от 1 януари 2036 г. до 31 декември 2037 г. - не по-късно от 4 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;

5. след 1 януари 2038 г. - не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68 от КСО,

(3) Лицата по ал. 2 могат да упражнят правото си на избор след изтичане на една година от избора по ал. 1.

(4) Осигуряването за лицата по ал.1 и ал. 3 възниква от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

(5) Изборът на осигуряване, редът и начинът за събиране и разпределяне на увеличената осигурителна вноска за лицата по ал.1 и ал. 3 се уреждат с Наредба за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация.

Ред за промяна на участието и прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида

Чл. 65. (1) Промяната на участието и прехвърлянето на натрупаните средства по индивидуалната партида от универсален пенсионен фонд, управляван от едно пенсионноосигурително дружество, в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, се извършва по предвидения в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН начин и ред, въз основа на заявление по образец, съгласно приложение № 1 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, което се подава от осигуреното лице до пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето желае да премине.

(2) Формулярите на заявления, посочени в ал. 1, се отпечатват от Дружеството на бяла трислойна химизирана хартия формат А 4 с черно мастило и в долния им ляв ъгъл се поставя поредният номер на екземпляра, съобразно изискванията на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН. На гърба на последния трети екземпляр се отпечатват указания за попълване на заявлението съгласно приложение № 1 по ал.1.

(3) Електронните формуляри на заявленията по ал. 1 и на сключваните във връзка с тях осигурителни договори се изготвят във формата и със съдържанието на образците на хартиен носител.

(4) Заявлението за промяна на участие се подава от осигуреното лице като електронен документ по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (електронно заявление) или на хартиен носител и се приема от осигурителен посредник или упълномощен от пенсионноосигурителното дружество служител.

(5) Преди приемане на заявлението за промяна на участие служителят се легитимира пред осигуреното лице със служебна карта, а осигурителният посредник - с карта на осигурителен посредник

(6) В случаите, когато заявлението за промяна на участие се подава на хартиен носител, подписът на осигуреното лице върху първия му екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Електронното заявление се подписва от осигуреното лице с квалифициран електронен подпис.

(7) Едновременно с подаване на заявлението за промяна на участие осигуреното лице подписва и осигурителен договор с Дружеството, който влиза в сила от момента на прекратяване на осигурителното правоотношение с другото дружество, което е в деня на прехвърляне на средствата на лицето в новоизбрания универсален пенсионен фонд.

(8) Лицето, приело заявлението, му поставя входящ номер и дата и попълва в него и в осигурителния договор определените за дружеството данни. Служителят на Дружеството удостоверява приемането с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник - с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно на осигуреното лице последния екземпляр на заявлението и втория екземпляр на договора.

(9) (изм. 09.2021 г.) Когато заявлението за промяна на участие и осигурителният договор са подадени като електронни документи, електронни копия от тях, подписани с квалифицирания електронен подпис на Дружеството, се изпращат на електронната поща на лицето, посочена в електронния му подпис, или в заявлението, в деня на получаването им в дружеството, съответно на първия работен ден след тази дата при подаване на електронните документи в извънработно време или в неработен ден.

(10) В случай на промяна в имената или единния граждански номер, с които осигуреното лице е регистрирано в съответния пенсионен фонд, към заявлението за промяна на участие задължително се прилагат заверени от осигуреното лице, съответно сканирани, копия от официалните документи, удостоверяващи това обстоятелство. В заявлението се описват приложените документи и промяната, която те удостоверяват.

(11) Дружеството оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за промяна на участие, за да се избегне увреждане на интересите му поради неосведоменост или други причини.

(12) Дружеството предоставя на лицето, което подава заявление, актуална писмена информация относно промяната на участие и основните характеристики на управлението от него фонд. Информацията се изготвя по образец съгласно приложение № 1а на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

Чл. 66. (изм. 08.09.2021 г.) (1) Когато заявлението за промяна на участие не бъде прието съгласно ал. 1 дружеството, в което то е подадено, го анулира, отбелязва това обстоятелство върху двата му екземпляра и в регистъра на УПФ и в седемдневен срок уведомява лицето за анулирането с писмо с обратна разписка, чрез осигурителен посредник - писмено срещу подпис, или с електронно съобщение, подписано с квалифициран електронен подпис, ако лицето е избрало този начин в заявлението.

(2) Когато заявлението за промяна на участие е подадено като електронен документ,
1. обменът на данни и кореспонденцията по реда и в сроковете, установени в този член, се осъществяват по електронен път с квалифициран електронен подпис;
2. дружеството може да посочи определените за него данни по ал. 4, т. 2, включително съгласията или мотивираните откази за разглеждане на заявление или за промяна на участие, в отделен електронен документ, съдържащ и входящия номер и дата на заявлението, и имената, и ЕГН на лицето, подписан с квалифициран електронен подпис

Чл. 67. (1) Дружеството отказва промяна на участие на лице, осигурено в управлението от него универсален пенсионен фонд, когато към момента на разглеждане на заявлението:

1. не са изпълнени изискванията на чл. 171, ал. 1,3 или 4 или чл. 340, ал 4, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване;

2. в срока и по реда на чл. 62 е получило от различни пенсионноосигурителни дружества заявления за промяна на участие на едно и също осигурено лице.

(2) Дружеството може да откаже разглеждане на заявлението за промяна на участие когато:

1. имената на лицето не съвпадат с актуални данни в документите, с които разполага Дружеството и към заявлението не са приложени документите по чл. 3, ал. 8 от Наредба 3 на КФН;

2. във фонда, от който желае да промени участието си, няма осигурено лице спосочения в заявлението ЕГН и към заявлението не са приложени документите по. по чл. 3, ал. 8 от Наредба 3 на КФН.

(3) В случай на отказ по смисъла на ал. 1 и ал. 2 всяко лице получава при поискване заверено, копие на заявлението за промяна на участие, съответно електронно копие от него или от електронния документ, от дружеството, в което го е подало, и може да подаде възражение за преразглеждане на отказа в срок от 7 дни след изтичане на срока от вписване на заявлението в регистъра на фонда, до който е подадено

(4) Възражението по ал. 3 се подава до "Пенсионноосигурителен институт" АД чрез пенсионноосигурителното дружество, в чийто пенсионен фонд лицето желае да премине. Към възражението се прилагат всички писмени доказателства в негова подкрепа, а в случаите на несъответствие по ал. 2, т. 1 – и заверени от осигуреното лице, съответно сканирани, копия от официалните документи, удостоверяващи съответните данни.

(5) Дружеството разглежда полученото по ал. 4 възражение в срок от 3 работни дни и се произнася с писмено мотивирано решение, като взема предвид всички представени доказателства и нововъзникнали обстоятелства. С решението си Дружеството може да отмени отказа, като се произнесе със съгласие за промяна на участие на осигуреното лице, или да потвърди отказа на същото основание.

(6) Решението по ал. 5 се изготвя в три еднообразни екземпляра, като два от тях се комплектуват с първия и втория екземпляр на заявлението за промяна на участие. В горния десен ъгъл на заявлението се отбелязват номерът и датата на решението.

(7) В срока по ал. 5 Дружеството изпраща решението по подаденото възражение на лицето с писмо с обратна разписка и връща с приемо-предавателен протокол първия екземпляр на заявлението на дружеството, в което лицето го е подало.

(8) Когато заявлението за промяна на участие е подадено като електронен документ, осигуреното лице може да подаде възражение по реда и сроковете в ал.3 и по електронен път с квалифициран електронен подпис. по реда и в сроковете, определени в ал. 3 и 4. В този случай кореспонденцията се осъществява по същия начин, като се прилага документът по чл.5, ал.7, т.2 . от Наредба 3 на КФН

(9) Промяната на участие на лицата, за които пенсионноосигурителното дружество е отменило отказа си, продължава по предвидените в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН ред и срокове.

Чл. 68. (1) Лице, подало заявление за промяна на участие, може да го оттегли от дружеството, в което го е подало, с искане по образец съгласно приложение № 5. Искането се подава на хартиен носител с нотариална заверка на подписа, съответно като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, чрез служител или осигурителен посредник на дружеството по изречение първо, чрез негов осигурителен посредник, по пощата с писмо с обратна разписка или чрез дружеството, управляващо фонда, в който лицето е осигурено. Искането трябва да бъде получено в дружеството по изречение първо в срок до 5-о число на месеца, в който се прехвърлят средствата.

(2) (изм. 08.09.2021 г.) До три дни от изтичане на срока по ал. 1 Дружеството предоставя информация на дружествата, в които осигурените лица са подали заявления за промяна на участие:

а/ Имената и ЕГН на лицата, за които е получено уведомление от Националната агенция за приходите, че са подали заявления за промяна на осигуряването по чл. 4б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

б/ Имената и ЕГН на лицата,, за които са получени заявления по реда на чл.69 б, ал7 от КСО

в/ Имената и ЕГН на лицата, подали заявления за промяна на участие, за които е получена информация, че са починали

(3) (изм. 08.09.2021 г.) До три дни от изтичане на срока по ал.1 Дружеството уведомява дружествата, в чиито фондове са осигурени лицата, подали заявления за промяна на участие за:

а) имената и ЕГН на лицата, които са подали в определения срок искане за оттегляне на заявлението си за промяна на участие;

б) номера на банковата сметка, по която следва да се преведат средствата на лицата, които желаят да променят участието си;

(4) На първия работен ден след получаване на информацията по ал. 2 Дружеството изпраща уведомление, подписано с електронен подпис до Националната агенция за приходите, съдържащо данни за лицето, подало заявление за промяна на участие, определени в договора по чл.159, ал.8 от КСО.

(5) Процедурата по промяна на участие се прекратява, когато:

1. е налице отказ за промяна на участие или за разглеждане на заявлението;

2. осигуреното лице е оттеглило подаденото заявление;

3. Дружеството е получило от Националната агенция за приходите уведомление за подадено от осигуреното лице заявление за промяна на осигуряването по чл. 4б, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване.

4. лицето, подало заявление, е починало

(6) В случаите по ал. 5, т. 1 и 2 осигуреното лице може да подаде ново заявление за промяна на участие.

(7) Уведомяването между Дружеството и останалите пенсионноосигурителни дружества по ал.2 се извършва по електронен път с квалифициран електронен подпис.

Чл. 69. (1) Средствата от индивидуалните партии на всички лица с регистрирани заявления за промяна на участие през едно тримесечие, по отношение на които процедурата за промяна на участие не е прекратена от Дружеството, се прехвърлят едновременно по банкови сметки на съответните фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Осигурителното правоотношение с Дружеството се прекратява в деня на прехвърляне на средствата.

(2) Средствата по ал. 1 се прехвърлят от Дружеството на датите 15 май - за лицата с регистрирани заявления през първо тримесечие, 15 август - за лицата с регистрирани заявления през второ тримесечие, 15 ноември - за лицата с регистрирани заявления през трето тримесечие, 15 февруари - за лицата с регистрирани заявления през четвърто тримесечие на предходната година или на първите работни дни, следващи тези дати.

На същите дати се превежда и частта от резерва за гарантиране на brutния размер на преведените вноски в универсален пенсионен фонд, определена съгласно чл. 193а, ал. 4, т. 2 от КСО, за лицата с регистрирани заявления през съответните тримесечия.

(3) Размерът на средствата за прехвърляне се определя на база стойността на един дял, валидна за работния ден, предхождащ деня на прехвърлянето след:

1. обявяване на минималната доходност за съответното тримесечие по реда на чл. 193, ал. 4 от КСО;

2. покриване на недостига до минималната доходност или попълване на резерва по реда на чл. 193, ал. 5 и 7 от КСО;

3. отразяване на всички вноски в индивидуалната партия и на преведените за лицето средства по чл. 129, ал. 14 от Кодекса за социално осигуряване, постъпили по сметката на фонда, до датата на прехвърляне.

(4) Едновременно с прехвърлянето на средствата Дружеството изпраща по електронен път с квалифициран електронен подпис на другите дружества, в чиито фондове са преминали лицата, информация за техните индивидуални партии.

(5) Дружеството, прехвърлило средства, в срок 7 работни дни от деня на прехвърлянето, изпраща на всяко лице, чиито средства са прехвърлили, извлечение от индивидуалната му партия. В зависимост от избора на осигуреното лице в заявлението за промяна на участие извлечението се изпраща с писмо с обратна разписка или по електронната поща, подписано с квалифициран електронен подпис.

(6) Информацията и извлеченията от индивидуалните партии по ал. 4 и 5 се изготвят по образци, утвърдени от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Осигурителен надзор".

(7) Дружеството оповестява на страницата си в интернет актуална информация за адресите на офисите си .

(8) Дружеството публикува на страницата си в интернет образците на заявленията за промяна на участие, на сключваните във връзка с тях осигурителни договори и на исканията по чл. 7, ал. 2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, както и актуалните документи с основна информация за осигурените лица.

(9) При прекратяване на процедурата, на основание отказ за промяна на участие или за разглеждане на заявлението, както и поради оттегляне на заявлението от осигуреното лице , осигуреното лице може да подаде ново заявление за промяна на участие.

(10) Осигуреното лице има право да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партия в универсалния пенсионен фонд, в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

(11) Прехвърлянето на средствата по ал. 10 се извършва при условията на Глава тридесет и осма „а“ от КСО и по реда на Наредбата за прехвърляне на пенсионни права.

ГЛАВА ДЕСЕТА ПОПЕЧИТЕЛСКИ СЪВЕТ

Състав и мандат

Чл. 70. (1) (изм. 08.09.2021 г.) Интересите на осигурените лица в универсалния пенсионен фонд и на лицата, получаващи плащания от Фонда за изплащане на пожизнени пенсии и Фонда за разсрочени плащания, се представляват и защитават от Попечителски съвет.

(2) В състав а на Попечителския съвет влизат по равен брой представители на национално представените организации на работниците и служителите и на работодателите, както и един представител на Дружеството.

(3) Лицата, които ще представляват в Попечителския съвет организациите по ал. 2, се определят с решение на техните органи на управление.

(4) Представителят на Дружеството се определя с решение на Съвета на директорите.

(5) Членовете на Попечителския съвет трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са дееспособни физически лица;
2. да не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер;
3. да не са лишени от правото да заемат материалноотговорна длъжност;
4. да не са членове на управителни или контролни органи или служители на друго пенсионноосигурително дружество;
5. да не са членове на попечителски или консултативни съвети на фондове за допълнително пенсионно осигуряване, управлявани от друго пенсионноосигурително дружество.

(6) Членовете на Попечителския съвет задължително представят на Съвета на директорите на Дружеството писмена декларация, че отговарят на изискванията на предходната алинея и се задължават да уведомят съвета при промяна на декларираните обстоятелства.

Чл. 71. (1) Мандатът на членовете на Попечителския съвет е 5 години.

(2) Мандатът на членовете на Попечителския съвет се прекратяват предсрочно:

1. ако престанат да отговарят на някое от изискванията на чл. 64, ал. 5;
2. при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от 6 месеца;
3. в случаи на разгласяване на факти или сведения, които са узнали при или по

повод упражняване на функциите на съвета и които не са общоизвестни;

4. с решение на органите на управление на организациите, които са ги избрали съгласно чл. 64, ал. 3;

5. с решение на Съвета на директорите на Дружеството - за представител на Дружеството.

6. При прекратяване на мандата по реда на ал. 2, т. 1 - 3, председателят на Попечителския съвет уведомява органа, определил освободения член на съвета и го поканва да посочи нов представител в едномесечен срок от получаване на поканата.

(3) Едновременно с решението за прекратяване на мандата по ал. 2, т. 4 и 5 съответният орган определя нов представител в съвета.

(4) Избраният нов представител на мястото на предсрочно освободен представител довършва мандата му.

Устройство, дейност и функции на Попечителския съвет

Чл. 72. (1) Попечителският съвет от своя състав избира председател и заместник - председател с мандат от 1 година.

(2) Председателят:

1. представлява съвета;

2. свиква и ръководи заседанията на съвета;

3. организира и контролира работата на съвета;

4. подписва протоколите от заседанията.

(3) Попечителският съвет се обслужва от технически секретар, определен от Съвета на директорите на Дружеството.

Чл. 73. В тримесечен срок от датата на първото си заседание Попечителският съвет приема Правилник за дейността си.

Чл. 74. (1) Попечителският съвет провежда редовни заседания веднъж на всяко тримесечие. Редът и начинът на провеждане на заседание се определят в Правилника по предходния член.

(2) Заседанията на съвета са редовни, ако на тях присъстват не по - малко от две трети от членовете му.

(3) По покана на съвета на заседанието могат да присъстват представители на КФН и необходими експерти в съответствие с потребностите на дневния ред.

Чл. 75. (1) Всеки член на Попечителския съвет има право на един глас.

(2) Съветът взема решение с мнозинство от повече от половината членове на съвета.

(3) Решенията на съвета имат препоръчителен характер за Дружеството.

Чл. 76. (изм. 08..09.2021 г.) (1) Попечителският съвет осъществява следните функции:

1. следи за спазване от страна на Дружеството на задълженията към осигурените лица и пенсионерите

2. разглежда жалби, молби и сигнали на осигурени лица и на лица, получаващи плащания от Фонда за изплащане на пожизнени пенсии и Фонда за разсрочени плащания, свързани с нарушения на техните права, във връзка с тях отправя питания и искания до Съвета на директорите на Дружеството или други институции и организации, съдейства за уреждане на възникнали спорове;

3. обсъжда годишния финансов отчет на универсалния пенсионен фонд;

4. прави предложения за подобряване на работата на Дружеството по обслужване на осигурените лица и лица, получаващи плащания от Фонда за изплащане на пожизнени пенсии и от Фонда за разсрочени плащания;

5. прави писмени предложения до Съвета на директорите по други аспекти от дейността на

Дружеството, които засягат интересите на участниците в универсалния пенсионен фонд;
6. изготвя годишен отчет за дейността си и го представя на Съвета на директорите на Дружеството и на КФН в срок до 30 април следващата година, а при изтичане на мандата на съвета - до датата на която мандатът му изтича.

(2) Исканията, питанията и предложенията на Попечителския съвет се обсъждат от Съвета на директорите на първото заседание, провеждано след датата на получаването им, взема решения по тях и в 7 - дневен срок от провеждане на заседанието се дава писмен отговор на Попечителския съвет.

(3) Попечителският съвет осъществява функциите си в седалището на Дружеството и има за адрес на кореспонденция адресът на Дружеството. Направените разходи, свързани с осъществяване на дейността на Попечителския съвет са за сметка на Дружеството.

(4) Членовете на Попечителския съвет не получават възнаграждения за дейността си.

Права и задължения на Попечителския съвет

Чл. 77. (1) Попечителският съвет има следните права:

1. достъп до документацията на Дружеството във връзка с изпълнение на функциите си;

2. да изпраща свои членове на заседания на Съвета на директорите на Дружеството, когато се разглеждат въпроси, по които е отправил предложения, питания и искания;

3. да отправя писмени предложения до Дружеството, свързани с изменения и допълнения на Правилника за организацията и дейността на универсалния пенсионен фонд;

4. да ползва безвъзмездно помещения и техническо оборудване на Дружеството, необходими за осъществяване на функциите си;

5. при изпълнение на функциите си да изисква съдействие от Дружеството;

6. да информира по подходящ начин обществеността за резултатите от своята работа, включително и в страницата на Дружеството в интернет.

(2) Попечителският съвет е длъжен:

1. да проучва получени жалби, молби и сигнали и да предприема необходимите действия по решаването им, както и да отговаря писмено на съответните лица в срок до два месеца от подаването им;

2. да информира незабавно КФН при основателно съмнение за извършени нарушения на осигурителното законодателство от страна на Дружеството, негови служители или осигурителни посредници.

(3) Членовете на Попечителския съвет нямат право:

1. да разгласяват факти и сведения, които са узнали по повод на изпълнение на функциите си и които не са обществено известни;

2. да използват положението си в лична изгода за получаване на придобивки, специални привилегии, освобождаване от задължения или избягване на последствията от свои или на друго незаконни действия;

3. да извършват лични услуги или да представляват или защитават интересите на физическо или юридическо лице в своята дейност или пред Дружеството, освен ако това не е в интерес на осигурените лица и пенсионерите на Фонда или не следва от закона и разпоредбите на нормативната уредба на допълнителното пенсионно осигуряване.

(4) Членовете на Попечителския съвет подписват декларация, че са уведомени за задължението си да не разгласяват пред трети лица факти и сведения, които са узнали при изпълнение на функциите си и които не са обществено известни.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДРУЖЕСТВОТО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Права и задължения на Дружеството

Чл. 78. (1) Дружеството учредява, управлява и представлява универсалния пенсионен фонд при взаимоотношенията с трети лица, в съответствие с разпоредбите на КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане, този Правилник и другите вътрешни актове, приети от дружеството съгласно изискванията на Кодекса и актовете по неговото прилагане.

(2) За изплащане на допълнителните пожизнени пенсии за старост при осигуряване в универсален пенсионен фонд дружеството създава фонд за изплащане на пожизнени пенсии. Фондът работи по свой Правила .

1. За изплащане на разсрочените плащания по чл. 167а, ал. 1 от КСО при осигуряване дружеството, създава фонд за разсрочени плащания. Фондът работи по свой Правила .

2. Дружеството води самостоятелно счетоводство на всеки управляван от него фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фонд за извършване на плащания и съставя отделни отчети за съответния фонд.

(3) В изпълнение на правата и задълженията си по ал. 1 Дружеството избира и сключва договори с инвестиционни посредници и с банка - попечител.

1. Дружеството уведомява периодично осигурените лица в универсалния пенсионен фонд за неговата дейност чрез обяви в два централни всекидневника.

2. Пенсионноосигурителното дружество уведомява Националната агенция за приходите:

2.1. за всяко осигурено лице в универсален пенсионен фонд, с което сключи пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане по чл. 167а, ал. 1 от КСО, в срок от три работни дни от сключването на договора;

2.2 за всяко осигурено лице, на което бъдат изплатени еднократно средства по чл. 167а, ал. 2, в срок от три работни дни от отпускане на плащането.“

(4) Съветът на директорите на Дружеството представя за обявяване в търговския регистър проверените и приети годишни финансови отчети на Дружеството.

(5) Дружеството събира, обработва, съхранява и предоставя данни за осигурените лица и пенсионерите, и за техните наследници при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).

(6) (Отм. 16.06.2021 г.)

(7) (Нова 16.06.2021 г.) Дружеството има право да организира и да участва в програми за лоялни клиенти съвместно с търговски вериги, финансови институции, оператори на комунални услуги и други лица в полза на пенсионерите и осигурените лица

(8) Дружеството е длъжно да води електронен регистър на подадените заявления за възобновяване на осигуряването, осигуряващ уникален входящ номер на всяко заявление. Регистърът съдържа данните съгласно изискванията на Наредба 33 на КФН. Вписванията се извършват до три работни дни от деня на подаване на заявленията

(9) Дружеството упражнява контрол върху дейността на своите служители и осигурителни посредници за спазване на изискванията на нормативните актове и този Правилник. Службата за вътрешен контрол на дружеството уведомява Съвета на директорите за всяко констатирано нарушение на нормативните актове .

(10) Оригиналните документи на хартиен носител и електронните документи, като заявления (за избор на пенсионен фонд, за промяна на участието, за възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд, за прехвърляне или изтегляне на средства

и други), договори (осигурителни, пенсионни и за разсрочено изплащане), разпореждания и други актове на пенсионноосигурителното дружество за определяне размера на еднократни и периодични плащания, както и на другите документи, на данни и информация от значение за упражняване на правата на осигурените лица, пенсионерите или техните наследници, се съхраняват дружество за срок не по-кратък от 50 години, считано от прекратяването на съответното осигурително правоотношение.

Права и задължения на осигурените лица

Чл. 79. (1) Осигурените в универсалния пенсионен фонд лица придобиват право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида при условията на КСО и този Правилник.

(2) При смърт на осигурено лице неговите наследници имат право на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида при условията и по реда на този Правилник.

(3) Правото на допълнителна пожизнена пенсия за старост, на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида на осигурено лице или на наследник на осигурено лице, могат да се оспорват само по съдебен ред.

(4) Осигуреното лице, в срок до един месец, уведомява Дружеството за промяна на лични данни или на други обстоятелства, които са от значение за изпълнение на неговите задължения, като прилага и копия от документите, удостоверяващи съответните обстоятелства.

(5) Осигуреното лице и неговите наследници имат право да обжалват решенията на Съвета на директорите или на изпълнителен директор, които засягат правата им в 15 – дневен срок от получаването им. Съветът на директорите взема решение в 15 - дневен срок от датата на получаване на жалбата, като отменя или потвърждава решението. Решенията на Съвета на директорите могат да се обжалват и по съдебен ред.

(6) Осигурените лица и лицата с наследствени права имат право да сигнализират Съвета на директорите за грешки, пропуски и нелоялни прояви в дейността на осигурителните посредници, както и за нарушения на този Правилник от служители на Дружеството.

(7) Изпълнителен директор извършва проверка на сигналите по ал. 6 и при установяване на тяхната основателност отговаря писмено на подадените сигнали.

(8) Осигуреното лице, пенсионерът и техните наследници имат право да сигнализират Попечителския съвет и КФН за нарушения в дейността на Дружеството.

(9) Осигуреното лице има право на безплатна информация за натрупаните средства по индивидуалната му партида, за доходността от тяхното управление и за произтичащите от набраните средства пенсионни права. За целта то подава писмено искане лично в централното управление на Дружеството, или по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка. Дружеството отговаря на писменото искане изпратено по пощата в 15 - дневен срок от датата на получаването му. При лично явяване в централно управление служител на Дружеството отговаря на писменото искане до един час от неговото отправяне, удостоверено с входящ номер. При смърт на осигуреното лице правото на безплатна информация се придобива от законните му наследници.

(10) Осигуреното лице има право на достъп до индивидуалната си осигурителна партида, и единното електронно досие, както и да получи копие от електронните документи в него, а неговите наследници имат право да получат копие от тези документи. Процедурата за получаване на достъп до индивидуалната осигурителна партида и/или единното електронно досие, както и копие от електронните документи е регламентирана в Инструкцията за обмен на информация и предоставяне на електронни услуги от „Пенсионноосигурителен институт“ АД, приета с решение на Съвета на директорите на Дружеството и публикувана на неговата електронна страница - www.pensionins.com.

(11) Осигурените лица имат право на информация при поискване относно постигнатата реална доходност по техните индивидуални партиди.

(12) Дружеството информира осигурените лица за направени изменения и допълнения в инвестиционната политика на фонда, чрез съобщение в два централни всекидневника и я публикува на страницата си в интернет.“

(13) Да запознава лицата, които възнамеряват да сключат пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане на средства по чл. 167а, ал. 1, с правилата на съответния фонд за извършване на плащания, както и да им предоставя при поискване заверено копие от него;

(14) При придобиване на право на допълнителна пенсия осигуреното лице има право при поискване да получи от Дружеството информация за:

1. размера на натрупаните средства по индивидуалната му партида и размера на сумата на brutния размер на постъпилите осигурителни вноски съгласно;
2. видовете плащания, които Дружеството предлага, начините за тяхното преизчисляване и актуализация, правата на наследниците и прогнозния размер на първата пенсия, съответно срока и прогнозния размер на разсроченото плащане, формулата за съответния вид плащане, определена с наредбата по чл. 169, ал. 14 от КСО.

Права на осигурените лица при преобразуване и прекратяване на Дружеството и на универсалния пенсионен фонд

Чл. 80. (1) Фондът не може да се разделя или да отделя от себе си друг фонд, както и да се преобразува в търговско дружество, сдружение с нестопанска цел или кооперация.

(2) Ако дружеството за допълнително пенсионно осигуряване не се преобразува, управлявани от него УПФ може да се преобразуват единствено чрез вливане в съответен фонд, управляван от друго дружество за допълнително пенсионно осигуряване, при наличие на предварително разрешение на Комисията за защита на конкуренцията.

(3) При прекратяване на дружеството по реда на чл. 331 от КСО формираните резерви по чл. 192, ал. 2 и 3, чл. 193а, ал. 1 и чл. 213, ал. 2 от КСО запазват предназначението си и се вливат в резерви със същото предназначение в съответните пенсионноосигурителни дружества съгласно плана и договорите по чл. 331, ал. 5.“

(4) При вливане или сливане на универсални пенсионни фондове новообразуваният фонд е правоприемник на прекратяващия се фонд.

(5) Ако Дружеството не се преобразува, управлявания от него универсален пенсионен фонд може да се преобразува единствено чрез вливане в съответен фонд, управляван от друго дружество при наличие на предварително разрешение на Комисията за защита на конкуренцията.

(6) Преобразуването на универсален пенсионен фонд поражда действие от датата на вписването на вливането или сливането в регистъра на окръжния съд по седалището на Фонда. за допълнително пенсионно осигуряване.

(7) При преобразуване или прекратяване на Дружеството или на Фонда, пенсионноосигурителното дружество, в чийто универсален пенсионен фонд е прехвърлена индивидуалната партида на осигуреното лице, задължително го уведомява за прехвърлянето и за правата му в едномесечен срок от датата на прехвърлянето.

(8) В едномесечен срок от уведомяването по ал. 7 осигурените лица имат право да прехвърлят без ограничения средствата по индивидуалната си партида в избран от тях универсален пенсионен фонд, по реда на Глава девета от Правилника.

(9) За лицата, които не са упражнили правата си по ал. 8 в определения срок, се счита, че са потвърдили мълчаливо участието си в универсалния пенсионен фонд, в който е прехвърлена индивидуалната им партида в резултат на преобразуването или прекратяването.

Права и задължения на работодателите

Чл. 81. Работодателите имат право да изискват и да получават информация от

Дружеството, свързана с изпълнението на техните задължения по допълнителното задължително пенсионно осигуряване на работниците и служителите в универсалния пенсионен фонд.

(2) Информацията се предоставя до 15 календарни дни от датата на постъпилото в Дружеството писмено искане от работодателя.

(3) Работодателят няма право да получава информация за осигурените лица, за които прави задължителни осигурителни вноски в универсалния пенсионен фонд и за размера на натрупаните средства по техните индивидуални партиди.

ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА

Изменения и допълнения на Правилника

Чл. 82. (1) Изменения и допълнения в този Правилник се извършват с решения на Съвета на директорите на Дружеството.

(2) Измененията и допълненията на Правилника се одобряват от комисията по предложение на заместник-председателя на комисията.

(3) Дружеството уведомява осигурените лица за конкретните изменения и допълнения в Правилника за организацията и дейността на универсалния пенсионен фонд лично или чрез публикация в два централни всекидневника в едноседмичен срок от получаване на решението на комисията.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този Правилник е приет с решение на Съвета на директорите на Дружеството, Протокол от 30.08.2021 г., изменен и допълнен с решение на СД от 08.09.2021 г. и е одобрен от Комисия за финансов надзор с Решение № 713-УПФ от 28.09.2021г.

§ 2. Правилникът влиза в сила след одобрение от Комисията за финансов надзор по предложение на заместник - председателят на КФН ръководещ управление "Осигурителен надзор".

§ 3. Разпоредбите на този Правилник се прилагат, доколкото в Закон или в друг нормативен акт не са установени други разпоредби, които са задължителни за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в страната.

§ 4. За неуредените в настоящия Правилник въпроси се прилагат разпоредбите на КСО, нормативните актове по прилагането му и останалото действащо законодателство.

Дойчо Дойчев
Председател на СД
и Изпълнителен Директор

Славейко Гергинов
Зам. председател на СД
и Изпълнителен Директор